

POLIISIHALLITUKSEN TILINPÄÄTÖS
VUODELTA 2019

SISÄLLYSLUETTELO

1. Toimintakertomus	4
1.1. Johdon katsaus	4
1.2 Toiminnan vaikuttavuus.....	6
1.3 Toiminnallinen tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta	8
1.3.1 Valvonta ja hälytystoiminta	8
1.3.2 Rikostorjunta.....	13
1.3.3 Lupahallinto	20
1.3.3.1 Lupahallinto	20
1.3.3.2 Asehallinto	24
1.3.3.3 Arpajaishallinto.....	24
1.3.3.4 Turvallisuusalan valvonta	25
1.3.4 Yhteiset palvelut	27
1.3.4.1 Koulutus, osaamisen kehittäminen ja tutkimustoiminta	28
1.3.4.2 ICT-palvelut.....	28
1.3.4.3 Materiaalipalvelut ja toimitilat.....	29
1.3.4.4 Viestintä	29
1.3.4.5 Laillisuusvalvonta	30
1.3.4.6 Sisäinen tarkastus.....	30
1.3.4.7 Tietoturvallisuuden ja tietosuojan valvonta	31
1.3.4.8 Kansainvälinen toiminta	31
1.3.4.9. Omasuoja, varautuminen ja valmiussuunnittelu	33
1.3.5 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus 2019	34
1.3.6 Yhteisrahoitteinen toiminta.....	38
1.4 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen.....	40
1.5 Tilinpäätösanalyysi	42
1.5.1 Rahoituksen rakenne	42
1.5.2 Talousarvion toteutuminen	43
1.5.3 Tuotto- ja kululaskelma	44
1.5.4 Tase	45
1.5.5 Hankkeet	46
1.6. Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma.....	47
1.7 Kokonaisarviointien tulokset	48
1.8 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä.....	48
2. Poliisihallituksen talousarvion toteumalaskelma	50

3. Poliisihallituksen talousarvion toteumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella	53
4. Poliisihallituksen tuotto- ja kululaskelma	54
5. Poliisihallituksen tase.....	55
6. Liitetiedot.....	56
7. Allekirjoitukset	66
8. Tilintarkastajan merkintä	67

1. Toimintakertomus

1.1. Johdon katsaus

Poliisin toimintaympäristö on jatkanut nopeaa, voimakasta muutostaan. Sisäinen ja ulkoinen turvallisuus ovat limittyneet ja ulkoisen turvallisuuden uhat näyttäytyvät nykyisin liukuvasti ja epäselvällä tavalla sisäisen turvallisuuden puolella. Muutos näkyy erityisesti tilanteina, joissa poliisin on joustavasti mukauduttava uuteen tilanteeseen ja sen hallintaan. Uusi olosuhde edellyttää poliisilta varautumista, reaaliaikaista tilannekuvaa ja strategista analyysiä sekä uskottavaa suorituskykyä osana kokonaisturvallisuuden yhteensovittamista.

EU-puheenjohtajuuskausi työllisti poliisia vuoden 2019 loppupuoliskolla. Puheenjohtajuuskauteen liittyviä kokouksia järjestettiin 9 kappaletta. Hyvällä ennakkosuunnittelulla turvaamistehtävistä aiheutuneet työaikakorvaukset ja ylityökustannukset saatiin pidettyä kohtuullisena. Puheenjohtajuuskauden turvaamistehtävät aiheuttivat poliisille runsaan 6 miljoonan euron lisäkustannukset.

Hälytystehtävien hoitaminen ja nopea paikalle saapuminen oli vuonna 2019 edelleen yksi poliisitoiminnan keskeisistä painopisteistä. Kiireellisimpien hälytystehtävien määrä on hiukan kasvanut ja toimintavalmiusaika on hiukan heikentynyt, mutta tähän vaikuttaa uuden hätäkeskusjärjestelmän käyttöönotto eivätkä tulokset siitä johtuen ole täysin vertailukelpoisia edelliseen vuoteen. Poliisi toteutti selvityksen valvonta- ja hälytystoiminnan tilasta. Selvityksessä esitetyt toimenpiteet on priorisoitu ja täytäntöönpano käynnistetty.

Rikoslakirikosten määrä on kääntynyt usean vuoden laskun jälkeen hienoiseen nousuun. Kasvu edelliseen vuoteen oli noin 1,6 %. Katuturvallisuusindeksin arvo pysyi vuoden 2018 tasolla.

Liikenneturvallisuus kehittyi myönteiseen suuntaan. Henkilövahinkojen määrä sekä liikenneonnettomuuksissa kuolleiden ja loukkaantuneiden määrät laskivat edellisestä vuodesta. Myös ylinopeuksien määrä on vähentynyt. Vuonna 2019 poliisiautoissa oli yhteensä 700 rekisterikilvenlukulaitetta. Myös moottoripyöriin testattiin ajotietokoneen käyttöä, mikä mahdollistaisi lukulaitteen käytön.

Poliisi on toteuttanut ennalta estävän työn strategiaa 2019-2023 sen toimeenpanosuunnitelman mukaisesti ja toimintaa on osaltaan ohjannut ennalta estävän toiminnan valtakunnallinen ohjausryhmä. Ohjausryhmän keskeisenä tavoitteena on toteuttaa ennalta estävää työtä niin, että siinä toteutuu kaikkien toimintojen prosessien yhteisvaikuttavuus sekä analyysin ja viestinnän hyödyntäminen.

Talousrikostorjunnan vaikuttavuutta on lisätty mm. kehittämällä rikoshyödyn jäljittämistoimintaa 2019 aikana. Rikoshyötyä saatiin takaisin 34,5 milj. euron arvosta, mikä on merkittävästi enemmän kuin edellisinä vuosina.

Huumausainerikollisuuden torjunnassa poliisi on pystynyt paljastamaan laajoja kansainvälisiä rikoskokonaisuuksia ja saamaan myös aiempaa enemmän rikoshyötyä takaisin. Osaltaan tästä kertoo myös ilmi tulleiden törkeiden huumausainerikosten lisääntyminen. Huumausainerikollisuus on osa ammattimaista ja järjestäytynyttä rikollisuutta, mistä johtuen torjuntaa kehitetään rikoslajineutraalimmaksi. Vaikka huumausaineet ovat ryhmien päätoimiala, siihen kytkeytyy yhä useammin eritasoisia väkivalta-, omaisuus- sekä talousrikollisuutta. Poliisi

on kehittänyt edelleen hallinnollisen JR-rikostorjunnan mallia viranomaisyhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Lisäksi ollaan edelleen kehitetty EXIT-mallia, jossa poliisi tukee rikollisryhmistä irrottautumista.

Hallinnollisen JR-rikostorjunnan osalta Poliisihallitus osallistui yhdessä syyttäjän kanssa yhdistyslain perusteella vaatimukseen lakkauttaa järjestäytyneet rikollisryhmät United Brotherhood ja sen alajärjestö Bad Union kiellettyinä yhdistyksinä. Väliaikainen toimintakielto asetettiin 24.1.2020 tehdyllä päätöksellä. Kyse on ennakkotapauksellinen asia järjestäytyneisiin rikollisryhmiin liittyen.

Rajat ylittävän rikollisuuden prosesseja kehitettiin edelleen vuonna 2019 ml. kansainvälisen yhteistyön sisällön ja rakenteiden osalta. Lisäksi poliisiyksiköiden yhteistyö Suojelupoliisin kanssa on jatkunut erityisesti terrorismiin liittyen uhkien torjunnassa.

Tietoteknisen tutkinnan (digitaalinen forensiikka) laatua kehitettiin. Sähköinen todistusaineisto on tärkeässä asemassa useissa poliisin tutkimissa rikoksissa ja tutkittavien laitteiden määrä ja niiden sisältämä data on pitkään ollut kasvussa.

Vuonna 2019 myönnettiin henkilökortteja 64,6 % edellisvuotta enemmän. Tästä johtuen lupatuotot ylittivät tuottotavoitteet noin 11,8 miljoonalla.

Poliisin hallinnollisia prosesseja kehitettiin ottamalla 2.5.2019 käyttöön valtionhallinnon yhteinen Handi-tietojärjestelmä, jonka tavoitteena on integroida hankintatoimen ja taloushallinnon prosessit yhdeksi kokonaisuudeksi ja siten parantaa hankintatoimen ja määrärahan käytön suunnitelmallisuutta sekä vähentää hallinnollista työmäärää mm. laskuautomaation muodossa.

Vuodelle 2019 poliisin toimintamenomomentille saatiin talousarviorahoitusta lisätalousarviot huomioiden yhteensä 759,575 milj. euroa, mikä oli runsas 21 milj. euroa enemmän kuin vuoden 2018 talousarviorahoitus lisätalousarviot huomioiden. Lisärahoitusta osoitettiin mm. EU-puheenjohtajuuskauden kuluihin, toiminnan turvaamiseen harvaan asutuilla alueilla, lähiöpoliisitoimintaan sekä ennalta estävään työhön. Poliisimomentin henkilötyövuosimäärä vuonna 2019 oli 9 945, mikä oli 169 henkilötyövuotta edellisvuotta enemmän. Poliisimiesten henkilötyövuosimäärä oli poliisin talousarviomomentilla 7277, mikä oli 77 enemmän kuin edellisenä vuonna. Opiskelijoiden määrä oli 274, mikä on 11 enemmän kuin vuonna 2017.

Poliisin resurssit on jo useita vuosia turvattu aina seuraavalle toimintavuodelle. Sisäisessä resurssien allokoinnissa on painotettu poliisimiesmäärän pitämiseen mahdollisimman korkealla. Hallitusohjelmaan on kirjattu tavoite nostaa poliisimiesten määrä 7500 henkilötyövuoden tasolle vuoteen 2022 mennessä. Tämän tavoitteen saavuttamista uhkaavat eniten poliisin rahoitukseen sisältyvät haasteet liittyen toimitila-, kalusto- ja ICT-kustannusten kasvuun.

1.2 Toiminnan vaikuttavuus

Rikoslakirikoksia ilmoitettiin vuoden 2019 aikana noin 7 000 kappaletta edellisvuotta enemmän. Kasvua oli noin 1,6 %. Usean vuoden laskusuunta ilmoitettujen rikoslakirikosten määrässä näyttää kääntyneen pieneen nousuun. Omaisuusrikoksia, etenkin petoksia, ja huumausainerikoksia ilmoitettiin edellisvuotta enemmän. Sen sijaan vuoden 2018 lisäyksen ilmoitettujen rikoslakirikosten määrässä aiheuttaneet liikenne rikokset ovat vähentyneet vuoden 2019 aikana. Etenkin liikenneturvallisuuden vaarantamisia on kirjattu edellisvuotta vähemmän.

Katuruullisuusindeksi säilyi edellisvuoden tasolla pysytellen täysin samoissa lukemissa. Sen sijaan indeksiin vaikuttavien rikosnimikkeiden määrässä tapahtui pientä vaihtelua. Esimerkiksi pahoinpitelyjä ilmoitettiin hieman edellisvuotta enemmän ja vastaavasti lieviä pahoinpitelyjä aiempaa vähemmän.

Ennakkotietojen mukaan tieliikenneonnettomuuksissa kuolleiden ja loukkaantuneiden määrät vähenivät merkittävästi. Kuolleiden määrä noin 18 % ja loukkaantuneiden 13,5 %. Tämän tiedon valossa myös liikenneturvallisuusindeksin arvo tulee olemaan lähes 8 % edellisvuotta parempi.

Vuonna 2019 ei tehty Poliisibarometri-tutkimusta, joten kansalaisten kokemaa luottamusta poliisiin toimintaan ja turvallisuuden tunnetta sekä asiakastytyväisyyttä ei voida arvioida tämän vuoden osalta.

Taulu 1 Poliisin yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden kehityskuvaukset	Toteuma 2014	Toteuma 2015	Toteuma 2016	Toteuma 2017	Toteuma 2018	Toteuma/arvio 2019	Muutos (%) 2018-2019
Rikoslakirikosten määrä, enintään	474 536	467 412	458 790	431 470	436 885	443 954	1,62 %
Katuruullisuusindeksin arvo, vähintään (1999 = 100) ¹	97,5	98,4	99,7	100,3	100,8	100,8	0,0 %
Liikenneturvallisuusindeksin arvo, vähintään (1999 = 100) ²	179,9	181,9	187,9	206,9	223,2	240,7	7,84 %
Kansalaisten luottamus poliisiin toimintaan, keskiarvo, vähintään asteikolla 1-4 ³	3,3	-	3,5	-	3,5	-	-
Kansalaisten turvallisuuden tunne, keskiarvo, vähintään asteikolla 1-4 ⁴	3,0	-	3,1	-	3,02	-	-

¹ Katuruullisuusindeksissä painotetaan poliisille ilmoitettujen ryöstöjen, pahoinpitelyjen, vahingontekojen sekä ratti- ja liikennejuopumuksien lukumäärät ja lasketaan yhteen. Saatu summaluku suhteutetaan alueen asukasluukuun. Mitä suurempi indeksiluku, sitä parempi tilanne on verrattuna valtakunnalliseen keskiarvoon vuodelta 1999.

² Liikenneturvallisuusindeksi on rekisteröityjen autojen ja moottoripyörien määrä jaettuna liikenteessä kuolleiden ja loukkaantuneiden painotetulla lukuarvolla.

³ Kansalaisten luottamusta poliisiin toimintaan mitataan Poliisibarometri-tutkimuksen kysymyksellä "Missä määrin luotatte seuraavien viranomaisten toimintaan...?", 1 = erittäin vähän, 2 = melko vähän, 3 = melko paljon, 4 = erittäin paljon. Lähde: Poliisibarometri. Joka toinen vuosi tehtävä kansalaishaastattelu.

⁴ Kansalaisten turvallisuuden tunnetta mitataan Poliisibarometri-tutkimuksen kysymyksellä "Kuinka vakavana ongelmana pidätte rikollisuutta lähiympäristössä?",

1 = erittäin vakava, 2 = melko vakava, 3 = ei kovin vakava, 4 = ei lainkaan vakava. Lähde: Poliisibarometri.

Taulu 2 Poliisin tietoon tulleet rikokset

(kaikki rikokset, tutkiva yksikkö poliisi, jaottelu tapahtuma-alueen mukaan)

Ilmoitettu, kpl	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Ero % 2018-2019
215 Helsinki	105 428	103 361	112 154	121 850	115 173	96 364	-16,33%
806 Itä-Uusimaa	80 473	75 222	77 741	75 998	75 002	72 397	-3,47%
815 Kaakkois-Suomi	44 396	40 190	39 213	41 656	43 216	38 621	-10,63%
818 Länsi-Uusimaa	55 707	53 335	57 940	63 800	70 742	70 023	-1,02%
821 Häme	72 575	59 760	57 677	58 227	59 053	51 451	-12,87%
833 Sisä-Suomi	100 662	115 713	102 849	110 903	125 230	116 791	-6,74%
836 Pohjanmaa	53 990	54 966	61 671	57 943	56 283	52 490	-6,74%
842 Lounais-Suomi	118 506	119 818	120 218	115 080	99 091	90 895	-8,27%
851 Itä-Suomi	76 111	79 099	81 131	82 178	82 929	72 675	-12,36%
863 Oulu	69 503	68 704	61 091	61 145	65 306	58 018	-11,16%
866 Lappi	28 423	26 203	24 308	25 954	26 413	25 233	-4,47%
872 Ahvenanmaa	2 839	2 959	3 222	2 255	2 248	2 575	14,55%
Ulkomaat	5 185	6 464	10 153	5 233	5 213	6 814	30,71%
Yhteensä	813 798	805 794	809 368	822 222	825 899	754 347	-8,66%

Lähde: Poliisin tulostietojärjestelmä 2019

Taulu 3 Katuturvallisuusindeksi poliisilaitoksittain

Suhteellinen arvo	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Ero % 2018-2019
215 Helsinki	58,62	63,32	62,62	68,12	70,88	74,39	4,96%
806 Itä-Uusimaa	98,13	100,41	100,03	97,79	98,44	102,25	3,87%
815 Kaakkois-Suomi	110,14	104,16	114,18	115,27	110,74	99,67	-10,00%
818 Länsi-Uusimaa	120,68	121,45	110,34	109,56	114,57	107,26	-6,37%
821 Häme	105,84	107,67	108,58	108,32	106,12	107,37	1,18%
833 Sisä-Suomi	100,36	96,53	96,54	96,66	100,09	98,99	-1,10%
836 Pohjanmaa	120,10	125,00	130,23	131,25	113,59	121,07	6,59%
842 Lounais-Suomi	107,41	109,66	105,85	112,58	110,57	109,32	-1,13%
851 Itä-Suomi	104,90	100,34	111,17	109,64	105,38	107,47	1,99%
863 Oulu	102,80	100,43	112,01	105,49	110,60	108,11	-2,25%
866 Lappi	87,60	94,73	97,30	93,21	102,34	95,29	-6,89%
872 Ahvenanmaa	113,74	97,19	94,75	91,29	129,74	114,11	-12,05%
Yhtensä	96,89	97,78	99,12	100,27	100,78	100,78	0,00%

Lähde: Poliisin tulostietojärjestelmä 2019

Taulu 4 Henkilövahinko-onnettomuudet 2014-2019

Henkilövahinko-onnettomuudet	2014	2015	2016	2017	2018	2019 *	Ero % 2018-2019
Henkilövahinkoon johtaneet onnettomuudet	5 324	5 185	4 752	4 432	4 290	3 654	-14,8
Kuolemaan johtaneet tieliikenneonnettomuudet	208	246	239	219	200	n.a	-
Tieliikenneonnettomuuksissa kuolleet	229	270	258	238	237	194	-18,1
Tieliikenneonnettomuuksissa loukkaantuneet	6 705	6 408	5 911	5 574	5 275	4 565	-13,5

* ennakkotietojen mukaan

1.3 Toiminnallinen tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta

1.3.1 Valvonta ja hälytystoiminta

Tulostavoitteet 2019

Sisäministeriön strategisen tavoitteen ” Suomen väestön turvallisuuden tunne on korkea koko maassa ja kaikissa väestöryhmissä.” saavuttamiseksi poliisitoimelle asetettiin seuraavat tulostavoitteet:

* Kiireellisten hälytyspalvelujen saatavuus turvataan nykyisellä tasolla. Aloitetaan palvelutason määrittely.

Sisäministeriön strategisen tavoitteen ”Suomeen ei synny asuinalueita, joissa rikollisuus, häiriökäyttäytyminen tai muut turvallisuusongelmat lisääntyvät merkittävästi.” saavuttamiseksi poliisitoimelle asetettiin seuraavat tulostavoitteet:

* Ylläpidetään katu- ja lähiöturvallisuutta ja lisätään poliisin näkyvyyttä häiriöalttiilla alueilla.

Sisäministeriön strategisen tavoitteen ”Maahanmuutto Suomeen on hallittua kaikissa olosuhteissa” saavuttamiseksi poliisitoimelle asetettiin seuraavat tulostavoitteet:

* Poliisi kykenee vastaamaan nopeasti muuttuviin tilanteisiin ja säilyttämään tilanteen osaltaan hallittuna.

Sisäministeriön strategisen tavoitteen ” Laajoihin häiriöihin on varauduttu niin, että ne eivät vaaranna yhteiskunnan toimintaa” saavuttamiseksi poliisitoimelle asetettiin seuraavat tavoitteet:

* Poliisin erityistoimintojen ja peruspartioiden suorituskykyä ja työturvallisuutta parannetaan päivittämällä aseistusta, varusteita, välineitä ja kalustoa.

* Poliisilla on kyky toimia (kv -avun antaminen ja vastaanottaminen) uusien lainsäädännön velvoitteiden mukaisesti. Poliisi aloittaa kansainvälisen valmiuden suunnittelun.

* Poliisilla on koko organisaation kattavat valmiussuunnitelmat.

Sisäministeriön strategisen tavoitteen ” Terrorismin uhka ja pelko ovat Suomessa matalalla tasolla” saavuttamiseksi poliisitoimelle asetettiin seuraavat tulostavoitteet:

* Poliisi vastaa terrorismin torjunnan ensivasteesta ja esitutkinnasta.

* Poliisi vahvistaa kansalaisten turvallisuuden tunnetta ja parantaa turvallisuutta kohdentamalla näkyvää valvontaa erityisesti tilaisuuksiin ja paikkoihin, joissa on suuri määrä ihmisiä koolla.

* Suomen EU -puheenjohtajuuskausi ja poliisin vastuulla olevat puheenjohtajuuskauden turvaamistehtävät hoidetaan menestyksellisesti.

Edellä mainittujen lisäksi poliisin tavoitteena on ollut pyrkiä säilyttämään kiireellisten hälytyspalvelujen saatavuus ja säilyttää toimintavalmiusaika hyvällä tasolla. Lisäksi kielteisten

turvapaikkapäätösten täytäntöönpano tuli pyrkiä pitämään tehokkaana niiltä osin kuin poliisi on voinut siihen vaikuttaa.

Hälytyspalveluiden saatavuus on pystytty turvaamaan v. 2019.

Toimintavalmiusaika A-kiireellisyysluokan tehtävissä on heikentynyt vuoden takaisesta. Samanaikaisesti kuitenkin AB -kiireellisyysluokan tehtävien toimintavalmiusaika on parantunut merkittävästi.

A-kiireellisyysluokan tehtävien määrä on kasvanut vuodesta 2018, mikä johtuu osaksi uuden hätäkeskusjärjestelmän käyttöönotosta. Tästä syystä A-kiireellisyysluokan tehtävien toimintavalmiusaika ei ole suoraan verrannollinen vuoteen 2018. Hälytystehtävien kokonaismäärä ei ole oleellisesti muuttunut.

Hälytyspartioiden kykyä selviytyä ensipartiona vaativista hälytystehtävistä on edelleen parannettu muun muassa suorituskykyä sekä varusteita kehittämällä ja parantamalla.

Myös poliisin vaativien tilanteiden eli VATI -ryhmien suorituskykyä parannettiin muun muassa kouluttamalla ryhmiä uusien välineiden ja varusteiden käyttöön.

Panssaroidut LAPV 5.4 ajoneuvot on otettu osaksi poliisin toimintaa eri puolilla maata. Luotisuojattu kalusto on merkittävä työturvallisuusparannus ääritilanteiden ensivasteen toimijoille.

Poliisi toteutti valvonta- ja hälytystoiminnan tila -selvityksen, jossa esitetyt toimenpiteet priorisoitiin ja niiden täytäntöönpano käynnistettiin. Poliisihallitus on asettanut työryhmän, jonka tehtävänä on selvittää, millä tavoin toimintavalmiusaikoja tulisi jatkossa valtakunnallisesti tarkastella, poliisille valtakunnallisesti asetettavia toimintavalmiusaikatavoitteita sekä sitä millaisia resursseja asetettavien tavoitteiden saavuttaminen edellyttää.

Poliisin näkyvyyden lisäämiseksi poliisilaitokset ovat resurssiensa puitteissa toteuttaneet suunnitelmallista partiointia ja siihen liittyviä jalkautumisia myös harva-alueilla. Toiminnan vaikuttavuuden seuranta varten otettiin koekäyttöön häiriö- ja valvontaindeksi.

Ulkomaalaisvalvontaa on toteutettu osana valtakunnallista valvontasuunnitelmaa ja myös alueellista valvontaa on tehty. Keskusrikospoliisin Kadonneet-projekti selvitti kadonneiden turvapaikanhakijoiden tilannetta ja sitä, onko vuoden 2015 turvapaikanhakijatilanne lisännyt laitonta maassa oleskelua. Projekti on tukenut poliisilaitoksia laittoman maassa oleskelun paljastamiseksi.

Valtakunnallisen palautuspoolin toiminta käynnistetään tarvittaessa uudelleen, jos maastapoistamispäätösten täytäntöönpanot lisääntyvät volyymiltaan suuriin palautusmaihin ja turvapaikkahakemusten vastaanoton valmiusryhmän koulutussuunnittelu on käynnistetty. Valmiusryhmä on osa laajamittaiseen maahantuloon varautumista.

Liikenteen valvonta

Sisäministeriön strategisen tavoitteen ”Vakavien tapaturmien ja liikenneonnettomuuksien määrä laskee eurooppalaiselle keskitasolle” saavuttamiseksi poliisitoimelle asetettiin seuraavat tavoitteet:

* Liikenteen automaattivalvontaa tehostetaan mm. kalustohankinnoilla ja analyysitoimintaa kehittämällä. Valvontavälineitä, osaamista ja seuraamusprosesseja kehitetään ja huolehditaan niiden laadukkaasta ja tehokkaasta käytöstä.

* Liikenteenvalvonnan painopistealueet ovat rattijuopumukset, törkeät liikenneturvallisuuden vaarantamiset ja raskas liikenne. Valvonnan yhteydessä torjutaan aktiivisesti myös muuta rikollisuutta.

* Poliisi osallistuu sisäministeriön johdolla VTV:n liikenneturvallisuutta koskevan raportin strategisten havaintojen täytäntöönpanotoimien suunnitteluun.

Edellä mainittujen lisäksi tavoitteena oli, että liikennevalvonnan vaikuttavuus pyritään säilyttämään huolimatta siitä, että liikennevalvontaan kohdennettua työaikaa joudutaan osoittamaan myös yleisen järjestyksen ja turvallisuudenhallintaan ja rikostorjuntaan. Valvonnan kohdentamisen kehittämällä ja automaattista liikennevalvontaa lisäämällä tuli pyrkiä kompensoimaan EU puheenjohtajuuskauden turvajärjestelyihin osoitettavaa resursointia ja henkilöstön sidoksissa oloa koulutuksiin koskien liikenteen sääntelyn ja seuraamusten merkittäviä muutoksia.

Liikenneturvallisuuden hyvä kehitys jatkui myös vuoden 2019 aikana

Liikenneturvallisuus kehittyi edelleenkin vuoden 2019 aikana myönteiseen suuntaan huolimatta siitä, että liikennemäärä pääteillä kasvoi samoin kuin rekisteröityjen ajoneuvojen määrä. Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan henkilövahinko-onnettomuudet vähenivät 7,5 % ja niissä kuolleiden määrä 14,8 % ja loukkaantuneiden määrä 5,6 % edelliseen vuoteen verrattuna. Myös ylinopeuksien määrä tieverkostolla on vähentynyt. Tähän voidaan osaltaan päätellä vaikuttaneen poliisin nopeusvalvonnan, siitä tiedottamisen ja nopeusasioiden runsaan esillä olon mediassa.

EU-kokouksien aiheuttamat turvallisuus- ja liikenteenohjaustehtävät vähensivät liikenteen valvontaan käytössä ollutta työaikaa, mikä vaikutti valvonnan suoritemääriin. Poliisi tavoitti kuitenkin viime vuoden aikana entistä enemmän kaikkein vakavimpiin liikennesääntöjen rikkomisiin syyllistyneitä kuljettajia. Törkeiden liikenneturvallisuuden vaarantamisten lukumäärä nousi 279 tapauksella edellisestä vuodesta näiden rikosten kokonaismäärän ollessa 4 300. Sen sijaan poliisin toteamien liikenneturvallisuuden vaarantamisten määrä väheni yli kuudella tuhannella. Myös lievempien liikenerikkomusten määrä väheni.

Poliisin tietoon tulleiden rattijuopumusten kokonaismäärä (n. 18 600) väheni 2,4 % edelliseen vuoteen verrattuna. Törkeät tekemuodot vähenivät jopa 6,5 %. Alkoholiperusteisten rattijuopumusten määrä väheni 3,4 %, mutta huumerattijuopumukset lisääntyivät 2,5 %. Myönteistä oli se, että henkilövahinkoon johtaneet alkoholionnettomuudet vähenivät 7 % edellisvuodesta ja myös niissä kuolleiden ja loukkaantuneiden yhteismäärä väheni 10 %. Poliisin rattijuopumusvalvontaan käyttämä työaika ja suoritettujen puhalluskokeiden määrä vähenivät vuonna 2019.

EU-kokouksien aiheuttamat lisätehtävät sekä Postin lakko vähensivät automaattisen liikennevalvonnan seuraamuksia. Seuraamuksia lähetettiin noin 540 000 kappaletta, mikä oli noin 60 000 vähemmän kuin edellisenä vuotena. Uusien liikenneturvallisuuskameroiden ilmaantuminen valtateillä 4 ja 6 vähensi nopeuksia ja liikenneonnettomuuksia. Vuoden 2019 lopussa oli käytössä noin tuhat valvontatolppaa ja valvonta kattoi noin 3400 tiekilometriä.

Raskaan liikenteen valvonnassa lisättiin osaamista uudella videokoulutusmenetelmällä. Valvontaoperaatioita toteutettiin myös laajassa yhteistyössä useiden muiden viranomaisten kanssa tiettyihin valvontateemoihin liittyen.

Valvonnan digitalisaatio etenee

Vuonna 2019 oli poliisiautoissa yhteensä 700 rekisterikilvenlukulaitetta. Myös poliisimoottoripyörässä testattiin viime vuoden aikana ajoneuvotietokonetta, joka mahdollistaa muun muassa rekisterikilvenlukulaitteen käytön. Traficomien kanssa testattiin loppuvuodesta rekisterinlukulaitteella järjestelmää, joka mahdollistaa liikennekäytöstä poistetuista ajoneuvoista tiedon siirtymisen suoraan Traficomille ja hallinnollisen maksun määräämisen Traficomista. Tarkoitus on ottaa järjestelmä käyttöön vuoden 2020 alussa.

Liikenteen valvonnan kansainvälinen yhteistyö

Suomen poliisi järjesti 13. – 14.6. yhdessä Traficomien kanssa kansainvälisen CBE -seminaarin (Annual Road Safety Control Conference) Helsingissä. Vuoden mittaan osallistuttiin edelleen aktiivisesti Euroopan liikennepoliisiverkoston (TISPOL, nykyään ROADPOL) toimintaan sen toimielimissä. Lisäksi Suomesta osallistui kaksi poliisimiestä Saksassa järjestettyyn Road Policing -seminaariin. Operatiivisella tasolla osallistuttiin vuoden aikana kymmeneen Euroopan laajuiseen liikenneturvallisuus-painotteiseen TISPOL -operaatioon, jotka toteutettiin Road Policing -toimintamallilla. Pohjoismaista liikennepoliisiyhteistyötä SANT -työryhmässä jatkettiin Tukholmassa pidetyn kokouksen muodossa sekä Suomen ja Viron yhteistyössä toteutettiin useita rajat ylittäviä valvontaoperaatioita vuosittain vahvistettavan yhteistyösuunnitelman mukaisesti. Valvontavälineiden kehittämiseen liittyen oltiin yhteydessä useiden eri maiden liikennepoliisitoimintoihin mm. WIM-valvonnan osalta

Taulu 5 Valvonnan tuloksellisuutta, tehokkuutta ja tuotoksia arvioidaan seuraavilla mittareilla

VALVONTA toiminnallinen tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta	Toteuma 2017	Toteuma 2018	Tavoite 2019	Toteuma 2019
TALOUDELLISUUS				
Henkilötyövuodet	1 305	1 253	796	1 224
Valvonnan kustannukset, 1000 euroa	133 733	128 242	139 000	135 590
Taloudellisuus (kustannukset /ABC tehtävät), euroa	127,0	119,5	128,7	132,4
TUOTTAVUUS				
Tuottavuus (ABC -tehtävät / htv)	808	857	796	838
Liikennevalvonnan tuottavuus, kpl/htv	882,0	1190,3	1 237,0	**)
PALVELUKYKY JA LAATU				
Onnistuminen kotiväkivaltaan puuttumisessa, keskiarvo vähintään, arvosana 1 - 4 *	-	3,00	-	-
Onnistuminen liikennevalvonnassa, keskiarvo vähintään, arvosana 1 -4 *	-	3,08	-	-
Onnistuminen poliisin partioinnissa ja muussa näkyvässä toiminnassa, keskiarvo vähintään, arvosana 1 - 4 *	-	3,00	-	-

Liikenteen valvontaan käytetty työaika	524,3	509,8	485	472,1
- josta raskaan liikenteen valvontaan käytetty työaika, htv	44,1	49,1	38,0	46,9
Törkeä liikenneturvallisuuden vaarantaminen, tapaukset enintään, kpl	3 801	4 046	3 100	4 332
Henkilövahinkoon johtaneet liikenneonnettomuudet enintään, kpl	4 380	4 265	4 500	4 024
Rattijuopumusrikosten määrä enintään, kpl	18 383	19 738	16 500	19 150
Ulkomaalaisvalvontaan käytetty työaika, htv, pl. rajatarkastustoiminta	21,2	21,6	-	14,3
SUORITTEET				
Yleisen järjestyksen ja turvallisuuden (yjt) tehtävämäärä A B C, kpl	1 055 298	1 074 192	1 080 000	1 024 398
- josta oma-aloitteiset tehtävät, %	36,7	37,2	33,0	38,7
Oma-aloitteisuus (%) eräissä taajamavalvontaan liittyvissä tehtävissä (03 Pahoimpitely, tappelu 15 Vahingonteko 34 Päihtynyt henkilö 35 Häiriökäyttäytyminen ja ilkivalta)	9,1	9,5	9,0	9,2
Yleisten paikkojen pahoimpitelyjen määrä	15 683	15 252	-	15 185
Yleisten paikkojen vahingontekojen määrä	19 480	18 220	-	17 629
Yksityisillä paikoilla tapahtuneiden pahoimpitelyiden määrät	18 974	19 490	-	19 859
Automaattisen liikennevalvonnan suoritteet, kpl	551 278	605 747	600 000	516 314
Automaattisen liikennevalvonnan tiekilometrit	3 200	3 306	-	-

* Lähde: Poliisibarometri 2016 ja 2018

**) Tätä lukua ei saada Erica-järjestelmän tiedonsiirto-ongelmien vuoksi

Taulu 6 Hälytystoiminnan tuloksellisuutta, tehokkuutta ja tuotoksia arvioidaan seuraavilla mittareilla

HÄLYTYSTOIMINTA toiminnallinen tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta - hälytystoiminta	Toteuma 2017	Toteuma 2018	Tavoite 2019	Toteuma 2019
TALOUDELLISUUS				
Henkilötyövuodet	1963	2 048	1 963	2 071
Hälytystoiminnan kustannukset, 1000 euroa	179427	188 928	186 600	207 735
Taloudellisuus (kustannukset / hälytystehtävät A+B) euroa	334	359,3	339	439,5
TUOTTAVUUS				
Tuottavuus (hälytystehtävät A+B, määrä / henkilötyövuodet)	274	258	280	228
PALVELUKYKY JA LAATU				
Toimintavalmiusaika A-luokan tehtävissä, min	9,3	9,4	10,2	10,7
Toimintavalmiusaika A- ja B-luokan tehtävissä, min	18,3	18,2	19,3	15,5
Toimintavalmiusaika alle 20 min (% , A+B - tehtävistä)	70,1	70,2	66,0	75,9
Toimintavalmiusaika alle 45 min (% , A+B - tehtävistä)	91,8	91,9	85,0	95,0
Onnistuminen kiireellisissä hälytystehtävissä, keskiarvo vähintään, arvosana 1 - 4 *	-	3,24	-	-

HÄLYTYSTOIMINTA toiminnallinen tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta - hälytystoiminta	Toteuma 2017	Toteuma 2018	Tavoite 2019	Toteuma 2019
SUORITTEET				
Hälytystehtävien (A,B,C) määrä enintään, kpl	1 055 298	1 074 192	1 080 000	1 024 398
A ja B hälytystehtävien määrä enintään, kpl	537 079	527 483	550 000	472 611
Perheväkivaltaan liittyvät hälytystehtävät enintään, kpl	26 089	25 185	26 800	17 984
Perheväkivaltarikosilmoitusten määrä, kpl	4 810	4 747	-	4 720

* Lähde: Poliisibarometri 2016 ja 2018

1.3.2 Rikostorjunta

Tulostavoitteet 2019

Sisäministeriön strategisen tavoitteen ”Suomen väestön turvallisuuden tunne on korkea koko maassa ja kaikissa väestöryhmissä” saavuttamiseksi poliisitoimelle asetettiin seuraavat tavoitteet:

* Yhteiskunnan ja yksilön kannalta haitallisimmat rikokset selvitetään nopeasti ja korkealla tasolla.

Rikostorjunnassa painotetaan vakavien henkeen ja terveyteen kohdistuvien rikosten sekä yhteiskunnan kannalta haitallisimpien tekojen (terroristiset rikokset, järjestäytynyt rikollisuus, tietoverkkorikollisuus, talousrikollisuus ja harmaa talous, huumausainerikollisuus ja viharikollisuus) ennalta estämistä ja tutkintaa. Aloitetaan palvelutason määrittely.

Sisäministeriön strategisen tavoitteen ”Suomi pysyy matalan kokonaisrikollisuuden maana” saavuttamiseksi poliisitoimelle asetettiin seuraavat tavoitteet:

* Poliisin ennalta estävää toimintaa vahvistetaan yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa.

Toimenpiteitä kohdistetaan erityisesti niihin henkilöihin ja ryhmiin, jotka ovat vaarassa ajautua rikosentekijöiksi.

* Päivittäisrikosten esitutkintaprosessia kehitetään yhteistyössä syyttäjien kanssa siten, että rikosten esikäsittelytoiminnot ovat yhtenäiset, varmistetaan rikosten selvitysasteen hyvä taso ja pyritään lyhentämään tutkinta-aikoja.

* Kehitetään rajat ylittävän rikollisuuden torjunnan prosesseja ja menetelmiä.

* Talousrikollisuuden torjunnassa kehitetään esikäsittelyä ja tutkintaprosesseja tutkinta-aikojen lyhentämiseksi sekä rikoshyödyn jäljittämistä ja poisottamista vaikuttavuuden lisäämiseksi.

* Huumausainerikollisuutta torjutaan suunnitelmallisesti. Puututaan tehokkaasti ja kohdennetusti vakavaan huumausainerikollisuuteen sekä lievempiin huumausainerikoksiin erityisesti paikallistasolla huomioiden uudet ilmiöt (uudet huumausaineet, huumausaineiden verkossa tapahtuva välittäminen). Lisäksi tuetaan huumausaineiden käytöstä irtautumista.

Sisäministeriön strategisen tavoitteen ” Väkivalta- ja seksuaalirikokset vähenevät eivätkä uhrikokemukset kasaannu tietyille väestöryhmille” saavuttamiseksi poliisitoimelle asetettiin seuraavat tavoitteet:

* Kehitetään yhdessä muiden toimijoiden kanssa rikosuhripäivystyksen toimintaa ja rikosasioiden sovittelua. Väkivalta- ja seksuaalirikosten torjuntatyössä huomioidaan myös järjestötoimijat.

* Varmistetaan lapsiin kohdistuviin väkivalta- ja seksuaalirikoksiin liittyvä osaaminen ja turvataan poliisin voimavarat niiden tutkinnassa.

* Varmistetaan rikoksen uhrin asemaan ja oikeuksien toteutumiseen liittyvä osaaminen lisäämällä poliisin koulutusta mm. Istanbulin sopimukseen ja uhridirektiiviin liittyen.

* Kehitetään menettelyt, joilla etnisiin vähemmistöihin kohdistuvat, vähemmistöryhmien sisäiset ja vähemmistöryhmien väliset rikokset tulevat nykyistä paremmin viranomaisten tietoon.

Sisäministeriön strategisen tavoitteen ” Terrorismin uhka ja pelko ovat Suomessa matalalla tasolla” saavuttamiseksi poliisitoimelle asetettiin seuraavat tavoitteet:

* Poliisi vastaa terrorismin torjunnan ensivasteesta ja esitutkinnasta.

* Laaditaan poliisin EET -strategian toimeenpanosuunnitelma ja toimeenpannaan kansallinen teto-strategia

* Huolehditaan tehokkaasta tietojenvaihdosta ja harjoitetaan aktiivista operatiivista yhteistyötä muiden maiden ja eräiden kansainvälisten järjestöjen kanssa sisäisen turvallisuuden ylläpitämiseksi.

Sisäministeriön strategisen tavoitteen ”Viranomaisten välinen tiedonvaihto on sujuvaa ja teknologian mahdollisuudet turvallisuuden ylläpitämisessä hyödynnetään tehokkaasti ” poliisitoimelle asetettiin seuraavat tavoitteet:

* Varmistetaan sisäministeriön, Poliisihallituksen ja Suojelupoliisin toimivat yhteistyösuhteet ja -verkostot sekä tiedonkulku.

Edellä mainittujen lisäksi v. 2019 rikostorjunnan tavoitteena oli jatkaa väkivaltaisiin ääriliikkeisiin liittyvien rikosten ja viharikosten aktiivista ennalta estämistä, paljastamista ja selvittämistä sekä kehittää Ankkuritoimintaa, poliisitoimintaa sosiaalisessa mediassa ja verkkorikostutkintaa. Tavoitteena oli myös jatkaa vakavien sekä vaarallisten vihjeiden tunnistamiskyvyn ja tiedonkulun parantamista tavoitteena käytössä olevan tiedon tehokas hyödyntäminen, tarkemman analyysin mahdollistaminen sekä viranomaisten reagoitinopeuden ja ennalta estämiskyvyn parantaminen.

Toimintakertomusvuonna talousrikostutkinnassa vaikuttavuuden lisäämiseksi tuli pyrkiä nykyistä enemmän reaaliaikaiseen rikostutkintaan, avoinna olevien juttujen määrän vähentämiseen, tutkinta-aikojen lyhentämiseen ja takaisin saadun rikoshyödyn määrän kasvuun entistä tiiviimmällä poliisi-syyttäjä -esitutkintayhteistyöllä. Myös yhteistyötä keskeisten yhteistyötahojen verohallinnon, ulosoton ja pesänhoitajien kanssa tuli kehittää.

Tietoverkkorikollisuuden torjunnassa v. 2019 tavoitteena oli panna täytäntöön vielä toteuttamatta olevat kansallisen kyberstrategian täytäntöönpano-ohjelmassa esitetyt toimenpide-ehdotukset erityisesti ennalta estävän toiminnan osalta. Lisäksi tavoitteena oli osallistua uuden kansallisen kyberstrategian ja sen toimeenpano-ohjelman valmistelutyöhön. Kyberrikostorjuntakeskuksen resurssien ja toimintakyvyn vahvistuessa tavoitteena oli vaikeuttaa vakavan ja järjestäytyneen tietoverkkorikollisuuden toimintamahdollisuuksia. Kansainvälisiin ja kansallisiin kyberharjoituksiin osallistumisella tavoiteltiin yhteistoiminnan kehittämistä poliisin ja muiden viranomaisten välillä.

Tulostavoitteiden toteuma 2019

Poliisi on toteuttanut kertomusvuonna **poliisin ennalta estävän työn** strategiaa 2019-2023 (Enska) Poliisihallituksen toimeenpanosuunnitelman mukaisesti ja toimintaa on ohjannut osaltaan poliisin ennalta estävän toiminnan valtakunnallinen ohjausryhmä. Ohjausryhmän keskeisenä tavoitteena on saada poliisi toteuttamaan ennalta estävää toimintaa niin, että siinä toteutuu poliisin kaikkien toimintojen prosessien yhteisvaikuttavuus sekä analyysin ja viestinnän hyödyntäminen.

Ennalta estävän toiminnan keskeiset työmuodot ovat olleet lähipoliisi-toiminta, ankkuritoiminta, Marat -toiminta ja POR -toiminta (paikallinen ongelmanratkaisumalli) sekä HAH -toiminta (huolta aiheuttavat henkilöt).

Ankkuritoimintaa on vahvistettu ja yhdenmukaistettu eri poliisilaitosten alueilla ja poliisilaitokset ovat tehneet yhteistyösopimuksia tulosohjauksen mukaisesti Ankkuritoiminnan osalta. Ankkuritoimintaa on osaltaan edistänyt Ankkuri-toiminnan käsikirja, joka julkaistiin maaliskuussa 2019 sekä Ankkuritoiminta.fi-sivusto, joka otettiin käyttöön 15.1.2019 osana Poliisihallituksen hanketta ”Ankkuritoiminnan kehittäminen raditoiminnassa”.

Ylätasolla radikalisoitumista estävät toimintamallit on määritelty poliisin ennalta estävän työn strategiassa ja joulukuussa 2019 vahvistetussa kansallisessa väkivaltaisen radikalisoitumisen ja ekstremismin ennaltaehkäisyn toimenpideohjelmassa 2019-2023. Ohjelman täytäntöönpano alkaa vuoden 2020 alussa.

Poliisin ennalta estävän työn strategia antaa perustan huolta aiheuttaviin henkilöihin liittyvän väkivallan ennalta estämistä ja hallitsemista varten kehitetylle työmuodolle, jonka tarkempi sisältö ja käytännön toiminta on määritelty Poliisihallituksen toimesta. Poliisihallitus on 28.6.2018 ohjeistanut terrorismia ja väkivaltaa koskevien vihjeiden käsittelyn poliisiyksiköissä ja niiden yhteistyön suojelupoliisin kanssa. Ohjeistus sisältää tiedon käsittelyn prosessikuvauksen ja eri toimijoiden vastuut. Ohjeistuksen päivitys aloitettiin vuoden 2019 syksyllä ja siinä tullaan huomioimaan yhteistyössä suojelupoliisin kanssa muutokset lainsäädännössä ja tietojärjestelmissä. Ohjeistus valmistuu vuoden 2020 aikana.

Vankiloissa tapahtuvan radikalisoitumisen havaitsemiseksi ja ennalta estämiseksi poliisi on tehnyt yhteistyötä oikeusministeriön ja Rikosseuraamuslaitoksen kanssa. Tavoitteena on ollut tehostaa tiedonvaihtoa, tunnistaa lainsäädännön muutostarpeita ja yhdenmukaistaa toimintatapoja.

EU-puheenjohtajuuskauden alla ja sen aikana Poliisihallituksen edustaja on osallistunut mm. Neuvoston terrorismityöryhmän työhön ja TCO-säädösvalmisteluun (terrorist content online). Lisäksi poliisi on osallistunut moniviranomaisyhteistyöhön ja varautumiseen konfliktialueilta mahdollisesti palaaviin suomalaisiin liittyen.

Talousrikostorjunnan vaikuttavuutta on voitu lisätä kehittämällä rikoshyödyn jäljittämistoimintaa v. 2019. Kaikkia rikoslajeja koskien Poliisihallitus on antanut kentälle ohjaavan kirjeen rikoksella saadun hyödyn jäljittämisen, turvaamisen ja poisottamisen tehostamiseksi ja yhteistyössä Valtakunnanvoudinviraston kanssa on valmisteltu rikoshyödyn jäljittämistä koskeva koulutusmateriaali. Vuonna 2019 poliisin haltuun saatiin rikoshyötyä 34,5 miljoonan euron arvosta, mikä on merkittävästi enemmän kuin edellisinä vuosina.

Viranomaisten yhteiselle talousrikostorjunnan tilannekuvasivustolle on tuotettu talousrikollisuuden torjuntaan liittyvää ajankohtaista tilannekuvatietoa ennalta estävyyden ja vaikuttavuuden lisäämiseksi. Tutkintaprosesseja on kehitetty ottamalla käyttöön nopeutetun menettelyn tutkintamalleja sekä panostamalla juttujen esikäsittelyyn. Esikäsittely-vaiheeseen on poliisi-syyttäjät -yhteistyössä valmisteltu starttipaketti -ohjeistus.

Talousrikoksia on tullut tutkittavaksi edellisvuotta enemmän, mikä on osaltaan lisännyt tutkinta-aikoja. Tutkinnan joutuisuuden lisäämiseksi poliisi on toteuttanut sähköisen pankkitiedustelujärjestelmän rakentamiseen tähtäävää projektia. Ennalta estävyyden ja vaikuttavuuden lisäämiseksi poliisi on viranomaisyhteistyössä toteuttanut tehostettua liiketoimintakiellon valvontaa sekä veronumerovalvontaa. Ympäristörikoksiin liittyvän tilannekuvan parantamiseksi Poliisihallitus on julkaissut ympäristörikoskatsauksen. Viranomaisten keskinäistä yhteistoimintaa on kehitetty muun muassa HEV-alueen moniviranomaisten muodostamassa yhteistyöryhmässä. Vuoden 2019 aikana on voitu paljastaa ja selvittää merkittäviä talousrikoksia, joilla on kansainvälistä kytkentää. Talousrikostorjunnan osalta on toteutettu Suomen ja Viron keskinäistä yhteistoimintasuunnitelmaa.

Huumausainerikollisuuden torjunnassa poliisi on pystynyt paljastamaan laajoja kansainvälisiä rikoskokonaisuuksia ja saamaan myös aiempaa enemmän rikoshyötyä takaisin. Osaltaan tästä kertoo myös ilmi tulleiden törkeiden huumausainerikosten lisääntyminen. Pääkaupunkiseudun huumausainerikostorjunnan viime vuosien kehittämistoimenpiteiden lisäksi perustettiin valtakunnallinen huumausainerikostutkinnanjohtajien verkosto yhteistyön ja tiedonkulun edelleen kehittämiseksi.

Menettelyä huumausaineen käyttörikosta koskevassa ohjeessa muutettiin vuoden alussa niin, että ensikertaa huumausaineen käytöstä kiinni jäänyt alaikäinen puhutetaan poliisin toimesta ja mahdollisen toisen kiinnijäämisen osalta syyttäjällä on mahdollisuus pitää suullinen neuvottelu. Tämä tähtää huumausaineiden käytön lopettamiseen. Ohjeen päivityksessä huomioitiin muutenkin mm. hoitoonohjauksen liittyviä kirjaamiskäytäntöjä. Haittojen vähentämisen osalta on tehty sekä valtakunnallista, että paikallista yhteistyötä.

Tietoverkkoavusteinen huumausainekauppa on kasvanut edelleen, vaikka viranomaisten kyvykyys torjua ja tunnistaa sitä onkin parantunut. Tullin takavarikoiman Silkkitie-palvelimen myötä myös poliisiyksiköille tuli tutkintaan runsaasti vuosina 2013 -2019 tapahtuneita eri tasoisia huumausainerikoksia.

Huumausainerikollisuus ei ole erillinen saareke ammattimaisessa ja järjestäytyneessä rikollisuudessa vaan torjuntaa kehitetään rikoslajineutraalimmaksi. Vaikka ryhmien päätoimiala on usein huumausaineet, kytkeytyy siihen yhä useammin eritasoisia väkivalta-, omaisuus- sekä talousrikollisuutta.

Tähän liittyen kehitettiin edelleen myös **hallinnollisen JR-rikostorjunnan** mallia, jossa keskiössä on yhteistyö asiaan eri tavoin kytkeytyvien viranomaisten kesken. Vuonna 2019 pidettiin

hallinnollisen JR-rikostorjunnan hankkeeseen liittyen yksi laajempi seminaari ja lisäksi erikseen finanssi-, rakennus- ja kaupanalalle suunnattuja tilaisuuksia. Tämän lisäksi kehitettiin edelleen valtakunnallisesti EXIT-toimintaa, jolla poliisi tukee JR-rikollisryhmistä irtautumista. Poliisi julkaisi myös järjestäytyneen rikollisuuden torjunnan käsikirjan vuoden 2019 keväällä, jossa on laajemmin tietoa JR-rikollisuuden muodoista ja toimintatavoista.

Hallinnollisen JR-rikostorjunnan osalta Poliisihallitus osallistui yhdessä syyttäjän kanssa yhdistyslain perusteella syyskuussa 2019 tehtyyn vaatimukseen lakkauttaa järjestäytyneet rikollisryhmät United Brotherhood ja sen alajärjestö Bad Union kiellettyinä yhdistyksinä. Kannetta käsitellään Itä-Uudenmaan käräjäoikeudessa, joka hyväksyi kantajien vaatimuksen määrätä ryhmät väliaikaiseen toimintakieltoon 24.1.2020 tekemällään päätöksellä. Kyse on ennakkotapauksellisesta asiasta järjestäytyneisiin rikollisryhmiin liittyen.

Rajat ylittävän rikollisuuden torjunnan prosesseja kehitettiin edelleen v. 2019 ml. kansainvälisen yhteistoiminnan sisältö ja rakenteet, jotka liittyvät erityisesti tilannekuvaan, tiedustelutietoon sekä Suomen vastuulla olevaan Europolin Empact OPC Trident -hankkeeseen. Hankkeessa toteutettiin kaksi erillistä kansainvälistä yhteisoperaatiota v. 2019. Lisäksi Trident -toiminnassa kehitettiin v. 2019 aikana merkittävästi toimintamalleja, Back Office -toimintaa sekä Europolin raportointityökalua ja otettiin käyttöön aiempia hyviä käytänteitä kuten ns. watch -listat ja tehostettiin tietojen välitystä. Trident -hankkeessa toteutetut toimenpiteet paransivat tuloksellisuutta ja tietojohdoista operatiivista toimintaa koko Itämeren alueella kaikkien lainvalvontaviranomaisten kesken.

Vuonna 2019 Poliisiammattikorkeakoulu järjesti viisi Internet rikostorjunnan kurssia, joiden tavoitteena oli lisätä tietoverkkoja hyväksikäyttäen tehtyjen rikosten tutkinnan kyvykkyyttä poliisissa. Tietoverkkoja hyväksikäyttäen tehtyjen rikosten tutkinnassa on hyödynnetty **tietoverkkorikosten** tutkinnan asiantuntemusta ja kokemusta.

Poliisin tietoteknisen tutkinnan (digitaalinen forensiikka) laatua kehitettiin DIGILA ja POLA-hankkeissa. Sähköinen todistusaineisto on tärkeässä asemassa suuressa osassa poliisin tutkimia rikoksia ja tutkittavien laitteiden määrät sekä niiden sisältämä data on ollut jatkuvassa kasvussa. Kasvavaan tietoteknisen tutkinnan kysyntään on voitu vastata keskittämällä tietoteknisen tutkinnan laitteistojen ja ohjelmistojen hankintaa ja ottamalla käyttöön konsernitason palveluita, jotka mahdollistavat uudet tutkintamenetelmät ja tehostavat kaikkea rikostorjuntaa.

Tietoverkkojen välityksellä levitettävän lasten seksuaalisen hyväksikäytön materiaalin käsittelyä on kehitetty ja resursseja lisätty poliisin vastaanottaman tiedon käsittelyssä.

Poliisiyksiköiden ja **suojelupoliisin välinen yhteistoiminta** on jatkunut erityisesti terrorismiin liittyvien uhkien torjunnassa. Poliisihallituksessa ja Suojelupoliisissa on valmisteilla poliisin ja suojelupoliisin väliset yhteistyösopimukset, jotka on tarkoitus saattaa voimaan kevään 2020 aikana. Uusien uhkien torjumisessa on pyritty varmistaa poliisin ja suojelupoliisin välinen riittävä tiedonvaihto- ja koordinaatio. Tähän liittyen on esimerkiksi käynnistetty voimassa olevan ohjeistuksen toimivuuden arviointi nykyisessä toimintaympäristössä ja tietojärjestelmissä. Tarvittavat muutosesitykset tehdään vuoden 2020 aikana.

Vuoden 2018 loppupuolella toteutettiin **Vitja-hankkeen** väliarviointi. Väli raportin ja laadittujen suunnitelmien pohjalta Vitja-hanke asetettiin uudelleen helmikuussa 2019. Hanke on asetettu 31.12.2021 saakka.

Taulu 7 Rikostorjunnan tuloksellisuutta, tehokkuutta ja tuotoksia arvioidaan seuraavilla mittareilla

RIKOSTORJUNTA Toiminnallinen tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta – rikostorjunta	Toteuma 2017	Toteuma 2018	Tavoite 2019	Toteuma 2019
TALOUDELLISUUS				
Henkilötyövuodet	3605	3 692	3 716	3 759
Rikostorjunnan kustannukset, 1000 euroa	332 234	346 690	346 000	376 955
Taloudellisuus (kustannukset/selvitetyt rikoslakirikokset), euroa	1254	1268	1 254	1400,9
TUOTTAVUUS				
Tuottavuus (selvitetyt rikoslakirikokset/htv)	73	72	74	72
PALVELUKYKY JA LAATU				
Rikoslakirikosten selvitystaso (pl. liikenneirikokset), prosenttia, vähintään	49,8	48,6	50,0	49,1
Rikoslakirikosten tutkinta-aika (pl. liikenneirikokset), keskiarvo, vrk	125,0	130,0	129,0	136,0
Omaisuusrikosten selvitystaso, prosenttia, vähintään	37,1	37,1	37,0	37,8
Henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten selvitystaso, prosenttia, vähintään / henkirikokset	95,3	84,2	90,0	92,9
Henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten selvitystaso, prosenttia, vähintään / pahoinpitelyrikokset	64,1	63,8	-	63,9
Päätettyjen talousrikosjuttujen sisällöloaika, keskiarvo, vrk, enintään	439	466	430	503
Talousrikostorjunnan htv	345	330,6	-	325,1
Ilmoitettujen ja päätettyjen talousrikosjuttujen suhde, suhdeluku	0,99	0,97	-	1,00
Onnistuminen väkivaltarikosten selvittämisessä ja torjunnassa, keskiarvo, vähintään, arvosana 1 - 4 *	-	3,06	-	-
Onnistuminen talousrikosten torjunnassa, keskiarvo, vähintään, arvosana 1 - 4 *	-	2,76	-	-
Onnistuminen huumerikosten selvittämisessä/paljastamisessa, keskiarvo, vähintään, arvosana 1 - 4 *	-	2,91	-	-
Onnistuminen asuntomurtojen selvittämisessä, keskiarvo, vähintään, arvosana 1 - 4 *	-	2,85	-	-
Onnistuminen autovarkauksien selvittämisessä, keskiarvo, vähintään, arvosana 1 - 4 *	-	2,77	-	-
Onnistuminen viharikosten selvittämisessä (rikokset, joiden motiivina on uhrin etninen tausta, seksuaalinen suuntautuminen, vammaisuus tms.) , keskiarvo, vähintään, arvosana 1-4	-	3,10	-	-
Tietoverkkorikollisuuden torjunta ja selvittäminen (tietomurrot, petokset verkossa ym.), keskiarvo, vähintään, arvosana 1-4	-	3,58	-	-
IT-tutkintaan käytetyt henkilötyövuodet (tietoverkkorikosten taktinen tutkinta)	41,0	41,2	41,0	46,2

SUORITTEET				
Kaikki selvitetty rikokset, määrä, sis. liikenne rikkomukset	632 405	684 843	756 000	640 025
Selvitetyt rikoslakirikokset, määrä	264 859	266 785	276 000	269 082
Päätettyjen talousrikosten määrä, kpl	2 097	1 767	2 150	1 909
Avoimna olevien talousrikosten määrä, kpl	2 488	2 508	2 400	2 741
Haltuun saatu rikoshyöty kaikissa rikoksissa (netto), milj. euroa	20,9	36,5	20,0	44,1
Haltuun saatu rikoshyöty talousrikoksissa (netto), milj. euroa	15,7	27,4	17,0	34,5
Haltuun saatu rikoshyöty huumausainerikoksissa (netto) milj. euroa	1,9	1,9	-	3,4
Henkeen ja terveyteen kohdistuvat rikokset, määrä	36 019	36 169	35 000	36 235
Henkeen ja terveyteen kohdistuvien rikosten määrä, kpl, henkirikokset	425	444	-	397
Henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten määrä, kpl, pahoinpitelyrikokset	33 772	33 716	-	33 866
Poliisin tietoon tulleet törkeät huumausainerikokset, määrä	1 007	972	1 000	1 109
Poliisin paljastamat törkeät huumausainerikokset, määrä	785	858	-	1 008
Päätettyjen järjestäytyneen rikollisuuden juttujen lukumäärä	848	637	1 000	518
Rasistiset ja muut viharikokset, kpl	473	244	-	241

* Lähde: Poliisibarometri 2016 ja 2018

Taulu 8 Rikosten kehitys vuosina 2014-2019

Rikosten määrällinen kehitys	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Ero % 2018-2019
Kaikki rikokset	813 798	805 794	809 368	822 222	825 899	754 347	-8,66%
Rikoslakirikokset	474 536	467 412	458 790	431 470	436 885	443 954	1,62%
Rikoslakirikokset (pl. liikenne rikokset)	340 974	338 680	338 280	322 110	321 368	334 796	4,18%
Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	35 300	36 323	36 178	36 019	36 169	36 235	0,18%
Seksuaalirikokset	3 022	2 991	3 338	3 331	3 856	4 441	15,17%
Omaisuusrikokset	239 568	235 246	228 296	209 436	204 741	212 222	3,65%
Asuntomurrot (vain törkeät varkaudet yrityksineen, joissa teontaranne asunnosta luvatta tunkeutuen)	2 676	2 559	2 413	1 780	2 246	1 981	-11,80%
Automurrot (varkaudet yrityksineen, joissa teon tarkenne moottoriajoneuvosta luvatta tunkeutuen)	8 355	8 587	7 653	6 793	6 148	6 530	6,21 %
Huumausainerikokset (uudet RL 50 luku)	19 651	21 221	22 136	24 039	26 373	29 436	11,61%
Liikenne rikokset	133 562	128 732	120 510	109 360	115 517	109 158	-5,50%
Kaikki liikenne rikkomukset	317 358	316 962	331 779	374 919	376 673	299 527	-20,48%

Lähde: Poliisin tulostietojärjestelmä 2019

Taulu 9 Rikoslakirikosten (pl. liikenne rikokset) selvitysprosentti

poliisilaitoksittain tutkivien yksiköiden mukaan

Selvitys%	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Ero % 2018-2019
-----------	------	------	------	------	------	------	-----------------

215 Helsinki	46,7%	45,7%	42,3%	42,2%	45,2%	45,6%	1,02%
806 Itä-Uusimaa	43,3%	40,0%	37,6%	38,4%	35,1%	35,4%	0,77%
815 Kaakkois-Suomi	44,9%	47,3%	55,6%	50,7%	47,2%	49,5%	4,91%
818 Länsi-Uusimaa	49,4%	44,8%	50,0%	47,0%	50,5%	47,4%	-6,14%
821 Häme	44,8%	44,0%	43,6%	48,6%	50,8%	51,8%	1,99%
833 Sisä-Suomi	47,7%	47,7%	49,6%	66,4%	53,5%	51,6%	-3,54%
836 Pohjanmaa	49,2%	55,4%	64,4%	59,7%	59,4%	57,2%	-3,76%
842 Lounais-Suomi	46,4%	50,1%	49,1%	51,4%	49,0%	51,4%	4,84%
851 Itä-Suomi	52,4%	55,9%	53,3%	50,4%	51,4%	53,5%	4,07%
863 Oulu	49,4%	54,0%	49,0%	46,6%	53,2%	52,0%	-2,17%
866 Lappi	51,8%	52,8%	48,0%	55,4%	48,4%	56,1%	15,81%
Yhteensä	47,4%	48,1%	47,6%	49,7%	48,5%	48,9%	0,66%

Lähde: Poliisin tulostietojärjestelmä 2019

Taulu 10 Rikoslakirikosten (pl. liikennerikokset) tutkinta-aika poliisilaitoksittain (vuorokautta)

tutkivien yksiköiden mukaan

Tutkinta-aika	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Ero % 2018-2019
215 Helsinki	89	87	80	103	119	122	2,64%
806 Itä-Uusimaa	102	113	127	139	134	140	4,13%
815 Kaakkois-Suomi	112	133	120	137	124	135	8,82%
818 Länsi-Uusimaa	101	109	122	127	140	152	8,70%
821 Häme	122	106	140	125	143	132	-7,68%
833 Sisä-Suomi	111	117	125	99	116	122	5,27%
836 Pohjanmaa	147	182	159	156	127	152	20,01%
842 Lounais-Suomi	119	127	124	134	126	116	-8,61%
851 Itä-Suomi	100	96	116	116	117	154	31,33%
863 Oulu	133	141	137	162	156	159	2,25%
866 Lappi	137	150	147	155	153	161	5,07%
Yhteensä	111	117	120	124	129	136	5,45%

Lähde: Poliisin tulostietojärjestelmä 2019

1.3.3 Lupahallinto

1.3.3.1 Lupahallinto

Tulostavoitteet 2019

Sisäministeriön strategisen tavoitteen ”Viranomaisten välinen tiedonvaihto on sujuvaa ja teknologian mahdollisuudet turvallisuuden ylläpitämisessä hyödynnetään tehokkaasti” saavuttamiseksi poliisitoimelle asetettiin v. 2019 seuraavat tavoitteet:

* Sähköistä asiointia kehitetään edelleen ja edistetään palveluiden käyttöasteen kasvua. Käyttöön otetaan uusi asetietojärjestelmä vuonna 2019-2020 sekä kehitetään sakkomenettelyprosessia ja sakkomenettelyn käyttöä.

Lisäksi tavoitteena oli, että poliisin lupahallinto vaikuttaa hallinnollisen päätöksenteon ja valvonnan keinoin rikoksia ennalta estävästi sekä yleistä järjestystä ja turvallisuutta turvaavasti yhteiskunnassa, jonka turvallisuus-tilanne on muutoksessa. Poliisin tavoitteena v. 2019 oli turvata maksullisen lupahallinnon riittävän palvelutason, tehokkaat menettelyt ja näitä vastaavat resurssit kustannusvastaavuudesta huolehtien. Tavoitteena oli myös, että lupahallinnon toiminnot ja prosessit uudistuvat hallinnollisesti kevyemmiksi, ja että poliisi huolehtii sähköisten

lupapalveluiden ja asianhallinnan ylläpitämisestä ja kehittämisestä siten, että palvelut ovat asiakasystävällisiä, teknistä kehitystä tarkoituksenmukaisesti hyödyntäviä ja toiminnallisesti tehokkaita

Tulostavoitteiden toteuma 2019

Vuonna 2019 poliisin lupahallinnon työt lisääntyivät. Henkilökorttien myöntömäärät lähtivät voimakkaaseen kasvuun jo marraskuusta 2018 alkaen. Vuonna 2019 myönnettiin jopa 421 542 henkilökorttia. Syynä henkilökorttien volyymin kasvulle oli osittain tunnistuslain muutos sekä siihen liittyvä vilkas uutisointi. Myös passin ja henkilökortin yhteismyöntö oli suosittua, yli 40 prosenttia henkilökorteista haettiin passin haun yhteydessä.

1.6.2019 tuli voimaan sakkolain ja ajokorttilain muutokset, joiden myötä kaikki käräjäoikeuksissa aikaisemmin käsitellyt ajokieltoasiat siirtyivät poliisille. Muutosta valmisteltiin yhdessä Oikeusrekisterikeskuksen ja Traficommin kanssa. Poliisilaitokset valmistautuivat uusiin tehtäviin mm. kouluttamalla ja rekrytoimalla lisää henkilökuntaa. Osittain keskeneräiset tietojärjestelmätyöt sekä syyttäjien ja tuomioistuimien vaihtelevat käytännöt aiheuttivat alkuvaiheessa epäselvyyksiä, mutta vuoden loppuun mennessä toiminta on vakiintunut hyvin.

Mobiilihenkilökortin käyttöönottoa edistettiin aktiivisesti koko vuosi. Toteutukselle ei löytynyt rahoitusta, mutta yhdessä Väestörekisteri-keskuksen kanssa valmisteltiin uutta välinettä koskeva tavoitetila. Tämän pohjalta on jatkettu keskusteluja VM:n kanssa hankesuunnitelman laatimiseksi.

Uuden asetietojärjestelmän kehittämisprojektilla oli vaikeuksia, kun sopimus järjestelmätoimittajan kanssa jouduttiin päättämään kesällä 2019. Hanke on asetettu uudelleen ja uusi hankesuunnitelma on tehty siten, että uusi valmistumispäivä on 1.3.2024.

Heko-Passin käyttöliittymäkerroksen uudistaminen aloitettiin erillisen rahoituksen avulla.

Taulu 11 Lupahallinnon tuloksellisuutta, tehokkuutta ja tuotoksia arvioidaan seuraavilla mittareilla

MAKSULLINEN LUPAHALLINTO (lupapalvelu) Toiminnallinen tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta	Toteuma 2017	Toteuma 2018	Tavoite 2019	Toteuma 2019
TALOUDELLISUUS				
Henkilötyövuodet (maksullinen)	590,0	359,1	402,0	370,5
Lupapalvelujen kustannukset (maksullinen), 1000 euroa	46 843	48 304	48 300	53 909
Taloudellisuus (kustannukset/poliisin käsittelemät maksulliset asiat)	44,0	43,4	45,0	40,3
Lupahallinnon kustannusvastaavuus, prosenttia	99,7	111,2	100,0	117,3
Lupahallinnon tuottototeuma, 1 000 euroa	46 843	53 697	48 300	63 224
TUOTTAVUUS				
Maksullisen toiminnan tuottavuus (poliisin myöntämät luvat / lupa-htv, maksullinen työaika)	2 809	3088,8	2 619	3 611
PALVELUKYKY JA LAATU				
Onnistuminen lupahallinnossa, arvosana 1-4 ⁵	-	3,37	-	-
Sähköisen asioinnin toteuma-aste %	33,0	34,3	40,0	34,3
Sähköisen asioinnin käyttöaste % (sähköisesti vireille laitettujen lupien osuus koko volyyymista niissä luparyhmissä, joissa sähköinen asiointi mahdollista)	67,0	71,2	70,0	73,4
Ajanvarauksen käyttöaste (varausten määrä/asiakaskäyntimäärä), %	44,0	42,5	55,0	41,3
Käyntiasioinnin asiakasmäärän kehitys	763 587	757 208	648 000	869 178
SUORITTEET				
Poliisin käsittelemät maksulliset lupa-asiat yhteensä, yhteensä, kpl	1 020 117	1 109 192	1 053 000	1 337 842
Matkustusasiakirjat (passit ja henkilökortit)	925 338	1 015 039	-	1 242 303
Ajoluvat	303	333	-	-
Turva-alan luvat	19 911	20 667	-	19 637
Aseluvat	56 101	59 374	-	60 793
Muut luvat	18 767	14 112	-	15 109

⁵ Lähde: Poliisibarometri 2018

Taulu 12 Maksuttoman lupahallinnon tuloksellisuutta, tehokkuutta ja tuotoksia arvioidaan seuraavilla mittareilla

MAKSUTON LUPAHALLINTO (sis. lupavalvonta) Toiminnallinen tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta	Toteuma 2017	Toteuma 2018	Tavoite 2019	Toteuma 2019
TALOUDELLISUUS				
Henkilötyövuodet	213,0	219,1	200,0	236,3
Lupavalvonnan kustannukset (maksuttomat lupapalvelut), 1000 euroa	19 618	20 614	20 300	23 036
TUOTTAVUUS				
Maksuttoman toiminnan tuottavuus (valvonnalliset suoritteet / maksuton työaika, lupa-htv)	-	456,9	-	332,8
SUORITTEET				
Valvonnalliset toimenpiteet yhteensä, kpl	86 589	100 110	85 000	78 631
Aseiden hallussapitolupiin kohdistuvat peruutukset ja varoitukset	3 256	3 774	-	3 512
Ajo-oikeuspäätökset	82 954	95 973	-	74 808
Järjestyksenvalvojakorttien peruutukset ja varoitukset	284	309	-	228
Vartijakorttien peruutukset ja varoitukset	95	94	-	83

Lähde: Poliisin tulostietojärjestelmä 2019

Taulu 13 Poliisin myöntämät luvat poliisiyksiköittäin 2014-2019

Tehtävä, lkm	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Ero % 2018-2019
215 Helsinki	174 653	179 737	158 475	149 839	156 069	170 498	9,25%
806 Itä-Uusimaa	147 498	177 811	130 144	117 332	125 626	145 151	15,54%
815 Kaakkois-Suomi	82 992	87 334	66 314	55 279	59 967	73 498	22,56%
818 Länsi-Uusimaa	125 346	134 300	103 540	97 010	103 012	117 570	14,13%
821 Häme	93 405	103 132	77 049	67 446	73 646	86 611	17,60%
833 Sisä-Suomi	186 413	195 830	158 347	142 490	154 178	184 386	19,59%
836 Pohjanmaa	107 831	108 383	75 229	67 336	74 699	101 771	36,24%
842 Lounais-Suomi	172 780	185 990	134 963	122 513	132 529	170 337	28,53%
851 Itä-Suomi	140 845	144 242	106 962	94 327	105 903	132 441	25,06%
863 Oulu	104 272	108 069	81 663	76 356	89 867	111 732	24,33%
866 Lappi	45 998	45 283	34 135	30 189	33 696	43 846	30,12%
Yhteensä	1 382 033	1 470 111	1 126 821	1 020 117	1 109 192	1 337 841	20,61%

1.3.3.2 Asehallinto

Asehallinto osallistui 15.7.2019 voimaan tulleen ampuma-aselain muutoksen täytäntöönpanoon. Muun muassa siirtymäsäännösten monimutkaisuuden takia kansalaisten ja lupahallinnon ohjauksen tarve oli huomattavan suuri. Lisäksi ase-elinkeinolle järjestettiin seitsemän koulutustilaisuutta eri puolilla maata. Asealan elinkeinon vastuuhenkilökokeita pidettiin neljä kertaa vuoden aikana. Asehallinto osallistui myös aselupia koskevan ohjeistuksen valmisteluun ja asetietojärjestelmä-hankkeeseen. Vuoden 2019 aikana pidettiin kuusi asehuutokauppaa, joissa oli kaupan yhteensä 2 815 ampuma-asetta. Ampuma-aseita romutettiin vuoden aikana yhteensä 16 417 kappaletta. Deaktivointitarkastuksia suoritettiin 1 035 kappaletta.

1.3.3.3 Arpajaishallinto

Vuosi 2019 oli arpajaishallinnon strategiakauden (2019-2022) ensimmäinen. Strategian toimeenpanosuunnitelman toteutumista arvioitiin vuoden aikana kahdesti, minkä johdosta tavoitteiden toimeenpanoa kyettiin tarkentamaan vielä vuoden kuluessa. Arpajaishallinnon strategian visiona on "Vaikuttavaa toimintaa - lahjoittajan ja pelaajan turvana, yhteiskunnan hyväksi".

Rahapelitoiminnan valvonta

Rahapelitoiminnan valvonnassa huomio kiinnittyi muun muassa Veikkaus Oy:n markkinointiin, joka sai myös julkisuudessa osakseen runsasta kritiikkiä vuoden aikana. Valtaosa kritiikistä liittyi sellaiseen rahapelien markkinointiin, johon arpajaishallinto oli jo omilla hallinnollisilla toimillaan puuttanut. Tällaisia aihealueita olivat esimerkiksi rahapelien arkipäiväistäminen ja markkinoinnin kohdistuminen alaikäisiin sekä puutteet ikärajavälisessä valvonnassa. Tietoteknistä valvontaa kehitettiin Veikkaus Oy:n valittua useita uusia pelijärjestelmätoimittajia. Tietoteknisen valvonnan pelitapahtumatietojen tiedonsiirtomenettelyitä yhdenmukaistettiin ylläpitotyön tehostamiseksi. Vuoden aikana pelitapahtuma-aineistoja alettiin siirtää valvonnan raportointia varten raportointitietokantaan. Lisäksi arvontastudion turvamääritykset päivitettiin.

Arpajaishallinto antoi ohjeistusta, neuvontaa ja lausuntoja arpajaislain vastaisesta markkinoinnista. Ohjeistusta annettiin edellisen vuoden tapaan toteuttamalla lainvastaista markkinointia ennalta ehkäisevän infokampanja. Vuoden 2019 kampanjan kohteena olivat hiihtokeskukset, joita lähestyttiin ennen talvilomakautta. Valinta perustui muun muassa aiemmin talvikauden aikana saatuihin tietoihin jo toteutusta lainvastaisesta rahapelimarkkinoinnista. Lainvastaisen rahapelitoiminnan ja -markkinoinnin torjunnassa tiivistettiin yhteistyötä muiden toimivaltaisten viranomaisten kanssa toimien tehostamiseksi. Vuoden aikana annettiin lisäksi ensimmäinen rahapelien toimeenpanoa koskeva kieltopäätös IS Liigapörssi ja Hockey GM -peleistä.

Arpajaishallinnon kansainvälinen sidosryhmäyhteistyö

Arpajaishallinto teki yhteistyötä pohjoismaisten ja kansainvälisten kollegaviranomaisten ja muiden sidosryhmien kanssa erityisesti rahapelialalla. Keskustelua viranomaisten kesken herättivät muun muassa rahapelitoiminnan vastuullisuustoimet sekä rajojen hämärtyminen digipelaamisen ja rahapelien välillä. Vuosittainen Pohjoismaiden rahapelitoiminnasta vastaavien valvontaviranomaisten päällikkökokous järjestettiin Islannissa ja asiantuntijakokous Ruotsissa.

Lisäksi yhteistyötä on tehty muun muassa Euroopan rahapeliviranomaisten yhteistyöfoorumissa GREF:ssä.

Edellisvuonna aloitetun EU:n rahapelitoiminnan valvontaviranomaisten yhteistyömenettelyn mukaisia tietopyyntöjä tuli Suomelle muilta mailta yhteensä kahdeksan kappaletta. Arpajaishallinto lähetti vastaavasti menettelyssä yhden tietopyynnön muille EU- ja ETA-maille.

Rahankeräys- ja tavara-arpajaistoiminnan valvonta

Vuoden aikana tehtiin yhteensä lähes 470 bingo-, rahankeräys- ja tavara-arpajaislupapäätöstä. Vuonna 2020 voimaan tulevan uuden rahankeräyslain mukanaan tuomiin muutoksiin varauduttiin mm. hallinnon sisäisillä koulutuksilla ja viestinnällisillä toimilla.

Ilmastonmuutos nousi vuoden aikana yhteiskunnallisessa keskustelussa yhä entistä voimakkaammin esille. Lukuisat yleishyödylliset yhteisöt ovat tehneet työtä ilmaston suojelemiseksi niin kutsutulla päästökompensaatiotoiminnalla ja keränneet toimintaan lahjoituksia rahankeräyksin. Vuoden aikana tämä toiminta laajeni näkyvästi myös kaupalliselle sektorille, minkä vuoksi arpajaishallinto linjasi kaupallisten toimijoiden toimintamahdollisuuksia toimialalla rahankeräyslain näkökulmasta.

Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estäminen

Arpajaishallinto laati vuonna 2019 rahanpesulain mukaisen Veikkaus Oy:n rahapelitoimintaa koskevan riskiarvion, mikä on osaltaan ohjannut rahanpesun ehkäisemisen valvontaa. Myös Veikkaus Oy:n asiamiesten valvontaa tehostettiin ottamalla käyttöön ilmoitusjärjestelmä

1.3.3.4 Turvallisuusalan valvonta

Poliisihallituksen Turvallisuusalan valvonta vastaa yksityisten turvallisuuspalveluiden yleisestä ohjauksesta ja valvonnasta sekä pääsääntöisesti alan yritystoimintaan ja koulutukseen liittyvien viranomaislupien ja -hyväksymisten myöntämisestä ja peruuttamisesta.

Turvallisuusalan valvonta myöntää hakemuksesta turvallisuusalan elinkeinoluvat sekä hyväksyy turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijoiden vastuuhenkilöt, vastaavat hoitajat ja sijaiset, väliaikaiset vastaavat hoitajat sekä voimankäyttö-, ase- ja järjestyksenvalvojakouluttajat. Turvallisuusalan valvonta peruuttaa hakemuksesta tai viranomaisaloitteisesti turvallisuusalan elinkeinoluvat ja edellä mainitut hyväksymiset sekä muuttaa hakemuksesta turvallisuusalan elinkeinoluvan tai henkilöiden hyväksymisten ehtoja ja rajoituksia.

1.1.2017 voimaan tulleen uuden yksityisistä turvallisuuspalveluista annetun lain (1085/2015) kokonaisuudistuksen ja siihen liittyvän, vuoden 2018 loppuun saakka voimassa olleen, siirtymäsäännöksen vuoksi Turvallisuusalan valvonnan työ-/tehtävämäärät ovat jatkaneet voimakkaasti kasvuaan. Erityisesti poliisilaitosten, yksityisen turvallisuusalan toimijoiden sekä myös yksityisestä turvallisuusalasta kiinnostuneiden kansalaisten neuvonnan ja ohjauksen tarve on lisääntynyt moninkertaiseksi verrattuna lakiuudistusta edeltäneeseen aikaan.

Lainsäädäntöuudistus on johtanut myös Turvallisuusalan valvonnalle lainsäädännöllä määrättyjen lupa- ja hyväksymisasioiden (sekä niihin liittyvien peruuttamisten) määrän voimakkaaseen kasvuun.

Taulu 14 Voimassa olevat lupa-/hyväksymislajit

Lupa- / hyväksymislaji (voimassa olevat)	Tilanne 1.1.2017	Tilanne 14.2.2019	Tilanne 12.12.2019
Turvallisuusalan elinkeinoluvat	252 kpl (vanhat vart.liikeluvat)	622 kpl	819 kpl
Vastaavaksi hoitajaksi hyväksymiset	334 kpl	717 kpl	909 kpl
Vastaavan hoitajan sij. hyväksymiset	111 kpl	97 kpl	111 kpl
Väliaikaiseksi vast.hoit. hyväksymiset	8 kpl	7 kpl	10 kpl
Asekouluttajaksi hyväksymiset	18 kpl	45 kpl	40 kpl
Järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyv.	123 kpl	306 kpl	305 kpl
Voimankäyttökouluttajaksi hyväksym.	156 kpl	323 kpl	332 kpl

Taulu 15 Peruuttamispäätökset

Turvallisuusalan valvonnan lupa- ja hyväksymisasioihin liittyvät peruuttamispäätökset, ml. pyynnöstä tehdyt ja viranomaisaloitteiset peruuttamiset;	Vuosi 2019
Turvallisuusalan elinkeinoluvan peruuttaminen	27 kpl
Vastaavaksi hoitajaksi hyväksymisen peruuttaminen	83 kpl
Vastaavan hoitajan sijaiseksi hyväksymisen peruuttaminen	11 kpl
Väliaikaiseksi vastaavaksi hoitajaksi hyväksymisen peruuttaminen	8 kpl
Asekouluttajaksi hyväksymisen peruuttaminen	0 kpl
Järjestyksenvalvojakouluttajaksi hyväksymisen peruuttaminen	0 kpl
Voimankäyttökouluttajaksi hyväksymisen peruuttaminen	0 kpl

Turvallisuusalan valvonta on v. 2019 aikana toteuttanut vastuulleen kuuluvaa koulutus- / ohjausvelvollisuuttaan antamalla muun muassa koulutusta / osallistumalla luennoitsijana seuraaviin poliisihallinnon koulutustilaisuuksiin ja (ohjaaviin) kokouksiin. Poliisihallinnolle tarkoitettujen koulutustilaisuuksien ja seminaarien yhteydessä sekä yksittäisten poliisilaitosten kanssa käydyissä (ohjaavissa) on korostettu, että poliisilaitosten vastuulle kuuluvan, lainsäädäntöuudistuksen myötä jatkuvasti kasvavan, luvanvaraiseksi säädetyn yksityisen turvallisuusalan toiminnan valvonta tulee saada osaksi poliisin päivittäistä toimintaa. Kyseisessä toiminnassa on edelleen tehtyjen havaintojen ja saadun palautteen perusteella poliisilaitosten välillä suurta vaihtelua.

Turvallisuusalan valvonta on ollut edelleen vuoden 2019 aikana aktiivisesti mukana poliisin sähköisen asioinnin sekä poliisin lupa-asiainkäsittelyjärjestelmän Luhti-Turvan ylläpito- ja kehittämistyössä yksityisen turvallisuusalan asiakokonaisuuksiin liittyen. Turvallisuusalan valvonnan osaamista ja asiantuntemusta hyödynnetään mainittuihin tietojärjestelmiin liittyvissä substanssiosaamista vaativissa kehittämiskohteissa sekä myös poliisilaitoksiin ja kansalaisiin kohdistuvissa ohjaus- ja neuvonta-asioissa.

Turvallisuusalan valvonta oli edelleen mukana myös vuoden 2019 aikana jatkuneessa, järjestäytyneeseen rikollisryhmä United Brotherhoodiin kohdistuneessa moniviranomaisprojektissa nimettynä hallinnollisten toimien (hallinnollinen haittaaminen / -rikostorjunta) vastuutahona Poliisihallituksen osalta.

Turvallisuusalan valvonnan edustaja nimettiin vuonna 2019 myös yhteyshenkilöksi Euroopan komission säännelyjen ammattien tietokantaan liittyviin asioihin. Tältä osin Turvallisuusalan valvonnan tehtäviin kuuluu ylläpitää ja tarvittaessa muokata tietokannasta löytyviä poliisihallinnon alalle kuuluvia säännelyjä ammatteja. Tällä hetkellä kyseisiä ammattinimikkeitä on kaksi; turvallisuusalan elinkeinoluvan haltijan vastaava hoitaja sekä vartija (yksityinen turvallisuusala).

Ennalta estävän toiminnan osalta Turvallisuusalan valvonnan perustyön voidaan pitkälti katsoa tukevan ko. toimintaa; poliisihallinnon sisäinen / yksityisten toimijoiden ohjaus, koulutus, valvonta sekä hallinnollinen haittaaminen / -rikostorjunta.

1.3.4 Yhteiset palvelut

Sisäministeriön strategisen tavoitteen ”Laajoihin häiriöihin on varauduttu niin, että ne eivät vaaranna yhteiskunnan toimintaa” saavuttamiseksi poliisitoimelle asetettiin seuraavat tavoitteet:

* Kehitetään analyysin perustuva toimintamalli poliisin keskeisten ohjaus- ja seurantaprosessien tueksi.

Sisäministeriön strategisen tavoitteen ”Viranomaisten välinen tiedonvaihto on sujuvaa ja teknologian mahdollisuudet turvallisuuden ylläpitämisessä hyödynnetään tehokkaasti” saavuttamiseksi poliisitoimelle asetettiin seuraavat tavoitteet:

* Varmistetaan, että meneillään olevan EU -rahoitusohjelmakauden (EUSA 2014-2020) rahoitus saadaan poliisin hallinnonalalla täysimääräisesti hyödynnettyä.

Analyysitoiminnot on tuottanut ensimmäiset osat toimintaympäristöanalyysistä, mitkä tarkastelevat rikollisuutta, julkista keskustelua ja väestöä sekä poliisin resurssitilannetta kyseisillä alueilla. Nämä tuotteet tukevat poliisin uuden strategian päivittämistä, jossa analyysitoiminnot ovat vahvasti mukana. Näin varmistetaan myös se, että analyysituotteet tukevat strategisten tavoitteiden asettamista sekä ylipäätään TTS-prosessia. Samaan aikaan mittariston kehittämistä on viety eteenpäin osana toiminnan prosessien kehittämistä.

Näiden lisäksi poliisiyksiköiden toimintaympäristöanalyysin raportointimalli on kehitetty ja poliisiyksiköt on ohjeistettu valtakunnallisesti tämän mallin osalta. Valtakunnalliset yksiköt sekä yksi poliisilaitos ovat jo raportoineet toiminnastaan tämän mallin mukaisesti. Raportointi jatkuu vuonna 2020.

Strategisten mittareiden kehitystä on viety eteenpäin osana poliisin strategian valmistelua. Tämän lisäksi analyysitoiminnot on kehittänyt tulosten seurantaan omaa syöttöpohjaa, millä pyritään varmistamaan yhdenmukainen ja tehokas tulosten seuranta.

Vuoden 2019 lopussa hyväksyttiin määräys poliisiyksiköiden analyysi- ja tiedustelutoimintojen järjestämisestä ja samalla poliisiyksiköihin osoitettiin ko. tehtävien järjestämistä varten lisäresurssi. Tämä antaa viitekehyksen analyysitoiminnan kehittämiseksi ammatillisempaan ja valtakunnallisesti yhtenäiseen suuntaan. Viime vuoden aikana laitettiin alulle myös analyysitoimintojen prosessityö. Asiaan liittyen konsultoitii Europolin asiantuntijoita, jotka järjestivät prosessijohtamisesta koulutuksen Poliisitoimintayksikön välle.

Poliisi osallistui aktiivisesti sekä EUSA -rahastojen että muiden EU:n rahastorahoitusten hakuihin v. 2019. Vuoden 2019 aikana poliisihallinnossa oli käynnissä kolmisenkymmentä EU -rahoitteista hanketta, joiden v. 2019 EU rahastorahoitteinen osuus oli miltei 6 milj. euroa. Tästä summasta n. 3,5 milj. euroa tuloutui rahastojen vastuuviranomaisen sisäministeriön maksatuspäätösten myötä Poliisihallitukselle.

Vuonna 2019 käynnistettiin yhteensä 4 uutta joko kokonaan tai osin EU rahoitteista hanketta. Lisäksi alkuvuonna 2020 voidaan käynnistää v. 2019 rahastohauissa onnistumisen jälkeen 3 hanketta lisää, joista mainittakoon mm. Poliisin Älykkäät rajat -velvoitteiden täytäntöönpanoa koskeva hanke.

Rahastorahoitteisissa hankkeissa on ensisijaisesti edistetty EU -velvoitteiden, esimerkiksi Älykkäät rajat, SIS toimeenpano, UMF jne. mukaisia tietojärjestelmämuutoksia ja/tai -uudistuksia sekä yhtenä isona kokonaisuutena hankittu poliisille kenttätöihin miltei 2 miljoonan euron arvosta henkilökohtaisia suojavarusteita ja -välineitä. Lisäksi EU -rahoituksella on kehitetty mm. maastapoistamistoimintaa, toteutettu erilaisia tutkimushankkeita sekä osallistuttu erilaisten EU maiden välisten tutkimus- ja kehitystyön konsortioiden toimintaan.

Kokonaisuutena poliisi on kuluvalle EUSA rahastokaudella v. 2015 alkaen toteuttanut tai parhaillaan toteuttamassa yhteensä miltei neljäkymmentä erilaista EUSA -rahastoista joko kokonaan tai osin rahoitettua hanketta, joiden EU -rahastorahan osuus on n. 79 % eli 19,8 milj. euroa.

1.3.4.1 Koulutus, osaamisen kehittäminen ja tutkimustoiminta

Tätä kokonaisuutta käsitellään kohdassa 1.4 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen.

1.3.4.2 ICT-palvelut

Sisäministeriön strategisen tavoitteen ”Viranomaisten välinen tiedonvaihto on sujuvaa ja teknologian mahdollisuudet turvallisuuden ylläpitämisessä hyödynnetään tehokkaasti” saavuttamiseksi poliisitoimelle asetettiin seuraavat tavoitteet:

- * Poliisin tietojärjestelmien kehittäminen tehostaa, tukee ja palvelee poliisitoimintaa laajasti.
- * Uudet viestintäteknologiat ja perinteinen toimintamalli yhdistetään ihmisten turvallisuuden tunteen säilyttämiseksi.
- * Poliisi käynnistää valtakunnallisesti yhdenmukaisen teknisen valvonnan ml. uudet teknologiset mahdollisuudet suunnittelun.

Vuonna 2019 poliisitoiminnan kehittävän ylläpidon kautta käsiteltiin toiminnallisten järjestelmien osalta yhteensä 79 kehittämistoimenpidettä, joiden kustannusarvio oli n. 1,9 milj. euroa.

Poliisin tietojärjestelmiä on kehitetty laajasti poliisin hankkeissa vuoden 2019 aikana. Poliisi otti käyttöön kamerakartaston, joka tehostaa kamerakuvien hyödyntämistä poliisitoiminnassa. Lisäksi valmisteltiin ns. Pouta -palvelu v. 2020 tapahtuvaa käyttöönottoa varten. Pouta mm. helpottaa asiakkaiden tiedostojen siirtoja poliisille ja auttaa tiedon keruussa ja käsittelyssä vakavissa

rikostapauksissa. Sähköistä rikosprosessia on kehitetty ja edistetty poliisin kenttäjohtojärjestelmän mobiilia käyttöönottoa. Vuoden aikana on jatkettu viranomaisten yhteisten kenttäjohtojärjestelmä KEJO -hanketta, Vitja -hanketta, edistetty asetietojärjestelmän kehitystä, erilaisten mobiilisovellusten käyttöön saamista sekä kehitetty ja rakennettu joko olemassa olevia tai aivan uusia tietojärjestelmiä erilaisten EU velvoitteiden ja kansallisten lainsäädäntöuudistusten täytäntöön panemiseksi.

1.3.4.3 Materiaalipalvelut ja toimitilat

Poliisin Handi-käyttöönottoprojekti on saatettu loppuun. Toimintojen automaatioasteen kehitystä seurataan ja tuetaan poliisiyksikköjä käytön tehostamisessa. Hankintojen keskittämishankkeen loppuraportti luovutettiin poliisiylijohtajalle ja jatkotyöstäminen käynnistetään vuoden 2020 kuluessa.

Toimitilahallinnon pitkän aikavälin suunnitelmaa ylläpidetään ja päivitetään saatujen rahoituspäätösten mukaisesti yhteistyössä poliisiyksiköiden sekä Senaatti-kiinteistöjen kanssa. Poliisitalokonsepti uudistettiin 2019 ja sen päivitystä jatketaan RT-toimintojen fokuosinnilla joka valmistuu keväällä 2020.

Ensimmäinen uuden konseptin mukainen poliisitalo valmistuu Äänekoskelle vuoden 2021 loppupuolella.

1.3.4.4 Viestintä

Viestinnän tehtävänä on tarjota tietoa ja neuvoja sekä lisätä poliisitoiminnan vaikuttavuutta, kuten estää rikoksia ja häiriöitä ennalta. Viestinnällä tuetaan myös ihmisten turvallisuuden tunnetta ja luottamusta viranomaisiin.

Poliisi.fi -verkkopalvelussa kävi noin 12,3 miljoonaa vierailijaa ja heistä noin 60 prosenttia mobiililaitteella. Suositun palvelu oli passin haku. Verkkopalvelu uudistetaan vuoden 2020 aikana.

Vuoden aikana julkaistiin 7 330 mediatiedotetta. Niiden määrä on vähentynyt samaan aikaan, kun poliisin viestien määrä sosiaalisessa mediassa on kasvanut. Sidosryhmille julkaistiin neljä uutiskirjettä.

Poliisilla on yli 180 sosiaalisen median profiilia ja niillä noin 1,3 miljoonaa seuraajaa. Toiminnasta myönnettiin Digimenestyjät-tunnustus. Perusteena oli vahva alueellinen ja valtakunnallinen näkyvyys.

Poliisin videokanavassa, Poliisitubessa, julkaistiin 54 uutta videota ja niitä katsottiin yli 1,6 miljoonaa kertaa. Kanavaa katsottiin vuoden aikana yhteensä yli 3 miljoonaa minuuttia.

Dokumentaariset televisiosarjat, kuten Poliisit ja 112, ovat vaikuttaneet myönteisesti maineeseen ja tukeneet rekrytointia. Jaksoilla oli parhaimmillaan puoli miljoonaa katsojaa.

Poliisiin perustettiin valtakunnallinen operatiivinen viestintäryhmä, joka tukee poliisiyksiköitä erityisesti henkeen, terveyteen ja omaisuuteen liittyvissä kiireellisissä viestintätehtävissä ympäri

vuorokauden. Lisäksi se suunnitteli ennalta estäviä viestintäkampanjoita, jotka keräsivät parhaimmillaan yli 1,5 miljoonaa näyttökertaa. Lisäksi on pilotoitu viestinnän johtovalmiuspäivystystä, jolla tuetaan johtamista häiriötilanteissa.

Poliisiyksiköiden henkilöstöä ja poliisiopiskelijoita koulutettiin viestintään. Viestinnän valtakunnallisen valmiusr ryhmän toimintaa uudistettiin vastaamaan paremmin nykyistä toimintaympäristöä. Toimittajille järjestettiin Poliisiammattikorkeakoulussa poliisitoimintaa käsittelevä kolmen päivän perehdytyskurssi.

Intranetissä julkaistiin tuhansia uutisia. Sähköinen henkilöstölehti ilmestyi neljästi. Teemoina olivat toimintaympäristön muutos, kansainvälinen toiminta, työn muutos ja työhyvinvointi.

1.3.4.5 Laillisuusvalvonta

Laillisuusvalvonnan tehtävänä on poliisin toiminnan laillisuuden ja hyvän hallintotavan sekä toimivaltuuksien käytön ja perusoikeuksien toteutumisen valvonta poliisin toiminnassa. Poliisin sisäistä laillisuusvalvontaa koskevan ohjeen mukaan poliisin ylijhtona toimiva Poliisihallitus ohjaa poliisin laillisuusvalvonnan järjestämistä valtakunnallisesti ja valvoo poliisiyksiköiden toiminnan lainmukaisuutta.

Poliisihallituksen laillisuusvalvonta kehittää poliisin laillisuusvalvontaa ja suorittaa laillisuustarkastuksia poliisiyksiköissä, suorittaa oma-aloitteista valvontaa, ratkaisee kanteluja, toimii valtion edustajana oikeudenkäynneissä sekä hankkii selvityksiä ja antaa lausuntoja ylimmille laillisuusvalvojille niille tehtyjen kantelujen johdosta. Poliisiyksiköiden sisäistä laillisuustarkastuksista vastaavat suoraan poliisipäällikön alaiset oikeusyksiköt, joiden tehtävänä on yksiköiden oikeudellisten asioiden ohella myös yksiköiden laillisuusvalvonta ja laillisuustarkastusten suorittaminen.

Poliisihallituksen ja sen alaisten poliisiyksiköiden suorittama laillisuusvalvonta on perustunut vahvistettuihin yksikkökohtaisiin laillisuustarkastussuunnitelmiin. Suunnitelmien mukaisesti valvontaa on vuonna 2019 kohdistettu muun muassa yksiköiden sisäisen laillisuusvalvonnan toimivuuteen, salaisten pakkokeinojen käyttöön, esitutkintapäätöksiin, alaikäisten asemaan esitutkinnassa, poliisin säilyttämien henkilöiden oikeusturvaan sekä asiakirjajulkisuuden toteuttamiseen.

Poliisihallitus suoritti vuonna 2019 laillisuustarkastukset kaikissa poliisiyksiköissä. Lisäksi Poliisihallituksen laillisuusvalvonta käsitteli lukuisia periaatteellisesti merkittäviä ja poliisiyksiköiden ylintä johtoa koskevia kanteluasioita, oma-aloitteisia laillisuusvalvonta-asioita sekä suoritti lokitarkastuksia ja salaisten pakko- ja tiedonhankintakeinojen käytön valvontaa.

1.3.4.6 Sisäinen tarkastus

Sisäisen tarkastuksen vuoden 2019 tarkastustoiminnan painopistealueina olivat mm. prosessit ja niiden toimivuus, riskienhallinta ja tuloksellisuus ja vaikuttavuus valituissa tarkastuskohteissa. Lisäksi tehtiin aiempien vuosien tarkastusten seuranta.

1.3.4.7 Tietoturvallisuuden ja tietosuojan valvonta

Poliisin tietoturvallisuuden ja tietosuojan tavoitteena on toiminnan jatkuvuuden, häiriöttömyyden ja turvallisuuden, yksityiselämää suojaavien oikeuksien toteutumisen, sekä tietojen eheyden ja luottamuksellisuuden varmistaminen kaikissa olosuhteissa lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Tietojen turvallisella, suunnitelmallisella ja huolellisella käsittelyllä edistetään poliisille asetettujen tavoitteiden saavuttamista ja poliisin toiminnan laatua sekä poliisin toimintaan kohdistuvaa luottamusta. Edellä mainitun tavoitteen toteutuminen edellyttää jatkuvan toiminnan kehittämisen lisäksi toimivaa tietoturvallisuuden ja tietosuojan valvontaa.

Tietoturvallisuuden valvontaa toteutettiin vahvistetun toimintatavan mukaisesti tietoturva-auditointien ja -tarkastusten avulla. Keskeinen osa tietoturvallisuuden ja tietosuojan valvontaa on myös tietoturva- ja tietosuojapoikkeamien seuranta ja hallinta. Vuoden 2019 aikana toteutettiin uusi koko poliisihallinnon käyttöön tarkoitettu tietoturvapoikkeamien ilmoitustyökalu, joka muun muassa mahdollistaa paremmin henkilötietoihin kohdistuvien tietoturvaloukkausten ilmoittamisen ja tietoturvaloukkausilmoitusten hallinnan.

Merkittävä osa Poliisihallituksessa tietoturvan ja tietosuojan valvontaan on aktiivinen päivittäinen valvontatoiminta, jota tehtiin sekä oma-aloitteisesti että viranomaisten ja rekisteröityjen yhteydenottojen pohjalta (mm. lokiselvitykset, rekisteröityjen tarkastusoikeuden käyttö, poliisin henkilörekisterien sisällön laadunvalvonta). Lisäksi laajennettiin keskitettyjen käyttöoikeuksien haku- ja hallintajärjestelmän sekä keskitetyn lokienhallintajärjestelmän käyttöä.

Poliisiyksiköihin tehtyjen laillisuustarkastuskäyntien yhteydessä suoritettiin henkilötietojen käsittelyä, asianhallintaa, tiedonohjausta ja tiedon elinkaarihallintaa käsittelevät tarkastukset. Tietosuojan valvonnassa tarkasteltiin erityisesti vapautensa menettäneiden säilönnottiloissa tapahtuva henkilötietojen käsittelyä. Poliisin, Tullin ja Rajavartiolaitoksen rekisterinpitäjät tarkastivat lisäksi valtakunnallisen PTR-keskuksen sekä lentoliikenteen PTR-yksikön henkilörekistereiden käyttöä. Vuoden aikana valvottiin myös uudistettujen tietoturvan ja tietosuojan verkko-kurssien suorittamista (pakolliset koko henkilöstölle).

Vuoden aika toteutettiin uudet tietoturvan ja tietosuojan verkkokoulutukset, joiden suorittaminen on pakollista kaikille poliisissa työskenteleville. Näiden kurssien suorittamista valvottiin raportointikauden aikana.

1.3.4.8 Kansainvälinen toiminta

Suomi toimi Euroopan Unionin neuvoston puheenjohtajana 1.7. - 31.12.2019.

Puheenjohtajakautteen valmistautuminen aloitettiin jo alkuvuodesta sisäministeriön johdolla. Poliisi- ja oikeudellisen yhteistyön työryhmien valmistelun painopisteenä oli EU:n sisäisen turvallisuuden strategiatyö.

Suomen puheenjohtajakauden aikana Euroopan parlamentti ja komissio olivat järjestäytymässä uuteen toimikauteen ja siihen liittyvän työn pohjana oli kesäkuussa 2019 hyväksytty EU:n strateginen ohjelma. Sisäistä turvallisuutta koskevat kirjaukset strategisessa ohjelmassa olivat varsin yleisiä, joten teemoja pyrittiin tarkentamaan ja keskusteluttamaan laajalti Suomelle tuttu moniviranomaisnäkökulma huomioiden.

Poliisissa puheenjohtajuuskauden sisällöllisiin valmisteluihin kuului muun muassa Poliisihallituksen helmikuussa 2019 kaikille yksiköille lähettämä lausuntopyyntö EU:n lainvalvontaviranomaisten yhteistyön tulevaisuudesta.

Pyynnöllään Poliisihallitus pyrki koostamaan yksiköiden näkemyksiä EU:n lainvalvontaviranomaisten välisestä yhteistyöstä, sen hyödyistä, esteistä ja kehityskohteista aina vuoteen 2035 saakka.

Poliisi painotti EU-puheenjohtajakauden aikana tietoa siitä, että uusien uhkien lisäksi järjestäytyneet rikollisuus on merkittävä uhka EU:n sisäiselle turvallisuudelle ja että sen torjuntaan liittyvä operatiivisen yhteistyön kehittäminen sekä yhteisesti sovitut painopisteet on pidettävä mielessä jatkossakin.

Poliisi osallistui substanssiasiantuntijoina, puheenjohtajina ja varapuheenjohtajina EU:n neuvoston työryhmien, kuten sisäisen turvallisuuden operatiivisen yhteistyön pysyvä komitean, lainvalvontaryhmän, terrorismityöryhmän, rajat -työryhmän, tietojenvaihtotyöryhmän, huumetyöryhmän ja Schengen-asioiden työryhmien työskentelyyn.

Pohjoismaiden välisen poliisiyhteistyön kehittäminen ei edennyt Suomen puheenjohtajakaudella, vaan sen jatkosuunnittelu ja edistäminen otettiin uudelleen työn alle tammikuussa 2020.

Poliisin kansainvälisen toiminnan strategian täytäntöönpanosta huolehdittiin kattavasti ja suunnitelmallisesti. Yhteistyön kannalta keskeisiä foorumeita ovat EU, Pohjoismaat, Baltian maat ja yksittäisistä valtioista muun muassa Venäjä ja Kiina.

Suomen ja Viron välinen suunnitelmallinen poliisiyhteistyö jatkui edellisten vuosien tapaan hyvin vahvana. Espanjan liikkuva poliisiyhdyshenkilö muutettiin pysyväksi vuoden 2019 syksyllä. Suomen Liettuun sijoitetulla yhdyshenkilön akreditoinnilla Ukrainaan ja Valko-Venäjälle saavutettiin edistystä operatiivisen tiedonvaihdon ja yhteistyön tiivistämisessä. Georgian kanssa on sovittu yhteistyön tiivistämisestä ja Georgian Tukholmaan sijoitetulla yhdyshenkilöllä on akkreditointi Suomeen.

Poliisi jatkoi osallistumistaan Europolin Guest Officer pooliin ja suomalainen poliisimies oli loppuvuodesta sijoitettuna Sisiliaan. Lisäksi osallistuimme aktiivisesti Euroopan komission EURLO projektiin yhdyshenkilön oltua koko vuoden 2019 sijoitettuna Nigerian Abujaan.

Poliisi on osallistunut aktiivisesti operatiivisen yhteistyön kannalta tärkeiden tiedonvaihdonjärjestelmien kehittämiseen EU-tasolla ja kansallisesti. Matka-ohjelman hankkeissa on edistetty kansainvälisen tiedonvaihdon välineiden kehittämistä siten, että se tukisi paremmin poliisin operatiivista toimintaa.

Poliisi on tukenut sisäministeriötä tietojärjestelmien yhteen toimivuutta (interoperability) koskevan aloitteen neuvotteluissa. Kansallisen valmistelun lisäksi asiantuntijat ovat osallistuneet EU-työryhmien työskentelyyn. Schengenin tietojärjestelmän kolmen asetuksen säädöspaketti tuli voimaan joulukuussa 2018. Poliisi on mukana sen täytäntöönpanoa koskevassa lainsäädäntöhankkeessa.

Kansainvälisen toiminnan instrumenttien ja muiden kansainvälisiin sopimuksiin liittyvien menetelmien tehokasta käyttöä kansallisesti on varmistettu päivittämällä ohje poliisin kansainvälisestä yhteistoiminnasta rikoksen selvittämiseksi, sekä varmistamalla Sinetissä olevan kansainvälistä toimintaa koskevaa ohjeistuksen ajantasaisuus. Poliisihallituksen määräystä

kansainvälisen avun antamisesta ja vastaanottamisesta on valmisteltu vuoden 2019 aikana ja määräys on tarkoitus antaa keväällä 2020. Lisäksi kansainväliseen yhteistyöhön liittyvän koulutuksen kehittäminen käynnistyi voimakkaasti. Osana kansainvälisen yhteistyön kyvykkyyksiä Poliisihallitus käynnisti pilottihankkeen, jossa poliisilaitoksiin koulutetaan kansainvälisen yhteistyön erityisosaaja tukemaan laitoksen työtä. Edellä todetuilla, sekä eri tietojärjestelmähankkeilla on varmistettu poliisin osalta vuoden 2019 aikana muun muassa se, että vuoden 2018 Schengen-tarkastuksissa todettujen puutteiden korjaaminen tapahtuu komission hyväksymän toimenpidesuunnitelman mukaisesti.

Poliisihallituksen johdolla Suomi on osallistunut aktiivisesti EU-rahoituksen avulla toimivan tiedonvaihdon automatisoinnin pilotointiin eli ADEP-EPRIS projektiin. Osallistujamaat Suomen lisäksi ovat Saksa, Ranska, Espanja ja Irlanti. Näiden valtioiden lisäksi myös Europol osallistuu hankkeeseen. Pilotointi saatiin menestyksekkäästi suoritettua 2018 loppuun mennessä. Loppuvuodesta 2019 tehtiin päätös projektin jatkoon osallistumisesta sen jälkeen, kun projektin EU:sta saatava jatkorahoitus varmistui.

Poliisi on osallistunut siviilikriisinhallinnan koulutukseen Suomessa ja myös muiden pohjoismaiden järjestämiin koulutustilaisuuksiin. Suomalaisia poliiseja on ollut erilaisissa poliisin asiantuntijatehtävissä mm. Etelä-Sudanissa, Irakissa, Kosovossa, Malissa, palestiinalaisalueella (mm. HoM), Somaliassa, Ukrainassa ja Jemenissä sekä EU:n, YK:n sekä ETYJ:in missioilla. Poliisi on osallistunut pohjoismaiseen siviilikriisinhallinnan kehittämiseen ja yhteistyöhön NORPOL -toiminnan puitteissa. Kaksi suomalaista poliisimiestä on toiminut poliisiasiantuntijoina YK:n päämajassa New Yorkissa.

Poliisihallituksen edustaja on jäsenenä Europolin turvallisuuskomiteassa.

1.3.4.9. Omasuoja, varautuminen ja valmiussuunnittelu

Poliisihallitus on tukenut poliisiyksiköiden organisaatioturvallisuustyötä järjestämällä poliisiyksiköiden turvallisuuspäälliköille ja -vastuuhenkilöille tarvittavaa ohjausta, koulutusta ja infotilaisuuksia sekä toteuttanut poliisin organisaatioturvallisuuden hallintajärjestelmän mukaisia menettelyjä. Poliisihallitus on ohjannut ja valvonut osaltaan poliisiyksiköiden organisaatioturvallisuustyön etenemistä Poliisihallituksen ohjauksen mukaisesti.

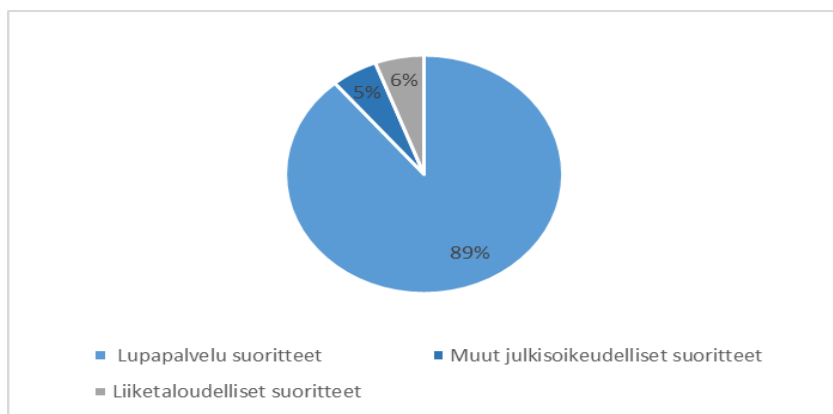
Poliisihallitus on tukenut poliisiyksiköiden riskienhallintatyötä järjestämällä riskienhallintavastaaville tarvittavaa ohjausta, koulutusta ja infotilaisuuksia sekä toteuttanut poliisin riskienhallintajärjestelmän mukaisia menettelyjä. Poliisihallitus on kehittänyt riskienhallinnan sähköistä työkalua poliisin riskienhallintatyön edelleen tehostamiseksi. Poliisihallitus on ohjannut ja valvonut osaltaan poliisiyksiköiden riskienhallintatyön etenemistä Poliisihallituksen ohjauksen mukaisesti.

Poliisihallitus on tukenut poliisiyksiköiden valmiussuunnittelu- ja varautumistyötä järjestämällä valmiusvastaaville tarvittavaa ohjausta, koulutusta ja infotilaisuuksia sekä toteuttanut poliisin valmiussuunnittelun ja varautumisen hallintajärjestelmän mukaisia menettelyjä. Poliisihallitus on ohjannut ja valvonut osaltaan poliisiyksiköiden valmiussuunnitelmien laatimista Poliisihallituksen ohjauksen mukaisesti.

1.3.5 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus 2019

Poliisin maksullisen toiminnan tuotot koostuvat lupatuotoista (89 %), muista julkisoikeudellisista tuotoista (5 %) sekä liiketaloudellisista tuotoista (6 %) ja on esitetty kuviossa 1. Maksullisen toiminnan tuottotavoite oli vuoden 2019 talousarviossa 55,506 milj. euroa ja poliisin toimintamenomomentille kertyi yhteensä 71,136 milj. euroa. Maksullisen toiminnan tuotot nousivat vuodesta 2018 yhteensä n. 10 milj. euroa ja se johtui pääosin siitä, että myönnettyjen henkilökorttien ja passien myönnetty määrä nousi. Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus oli yhteensä 117,3 % kun se vuonna 2018 oli 111,2 %.

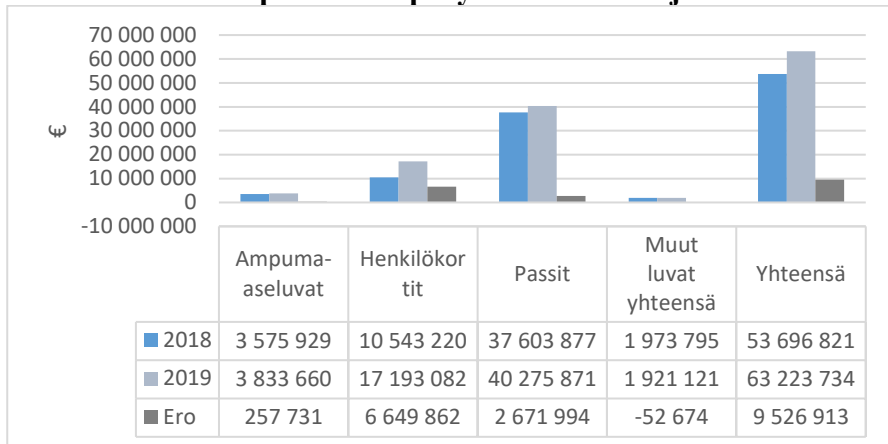
Kuvio 1: Poliisin maksullisen toiminnan tuotot 2019

Lähde: poliisin kustannusvastaavuuslaskelma 2019

Vuoden 2019 talousarviossa poliisin lupasuoritteiden tuottotavoite oli asetettu 48,300 milj. euron ja vuoden tuottokertymä oli yhteensä 63,224 milj. euroa (nousua edellisvuodesta 24 %). Poliisin lupatuotot koostuvat passituotoista (64 %), henkilökorteista (27 %), ampuma-aseluvista (6 %) sekä muista lupatuotoista (3 %). Lupatuotot nousivat edelliseen vuoteen verrattuna yhteensä 9,527 milj. euroa, passi- ja henkilökorttivolyyminen noususta johtuen. Passituotot nousivat 2,672 milj. euroa ja henkilökorttien tuotot nousivat yhteensä 6,650 milj. euroa edellisvuodesta, koska ajokortti ei enää vuoden 2019 alusta kelpaa henkilöllisyystodistukseksi ja tämä aiheutti lisämyyntiä vuoteen 2019. Muut luvut pienenivät sen sijaan 52 674 euroa vuodesta 2018. Kuviossa 2 on esitetty lupatuottojen jakauma luparyhmittäin vuosina 2018 ja 2019 sekä niiden erotus.

Kuvio 2 Poliisin lupatuotot luparyhmittäin 2018 ja 2019

Lähde: Kieku 2019

Lupapalvelusuoritteiden kustannusvastaavuus oli vuonna 2019 yhteensä 117,3 % (vuosi 2018 111,2 % ja 2017 99,7 %). Maksullisen lupapalveluiden kaikki kustannukset olivat yhteensä 53,909 milj. euroa ja ne nousivat edellisvuodesta 5,605 milj. euroa. Erilliskustannuksien osuus oli 64 % kokonaiskustannuksista. Erilliskustannuksissa merkittävin erä oli henkilöstökustannukset (19,296 milj. euroa) sekä palveluiden ostot (10,640 milj. euroa). Palveluiden ostojen merkittävin erä on lupien painatuskustannukset. Muut yhteiskustannukset kasvoivat 1,668 milj. euroa edellisvuodesta ja se johtui siitä, että vyörytettävät poliisin kokonaiskustannukset kasvoivat. Taulukoissa 16 ja 17 on esitetty poliisihallinnon maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat vuosilta 2017-2019.

Taulukko 16 Poliisihallinnon kustannusvastaavuuslaskelmat 2017-2019

	2017			2018			2019			Yhteensä
	1. Lupapalvelu suoritteet	2. Muut julkis-oikeudelliset suoritteet	3. Liiketaloudelliset suoritteet	1. Lupapalvelu suoritteet	2. Muut julkis-oikeudelliset suoritteet	3. Liiketaloudelliset suoritteet	1. Lupapalvelu suoritteet	2. Muut julkis-oikeudelliset suoritteet	3. Liiketaloudelliset suoritteet	
1. TUOTOT	46 843 115	3 268 909	4 068 749	53 696 821	3 323 673	4 009 738	63 223 734	3 839 151	4 073 487	71 136 373
2. KUSTANNUKSET										
Erilliskustannukset										
2.1 Aineet ja tarvikkeet	824 898	52 842	53 228	796 725	50 981	68 647	772 198	41 299	65 635	879 132
2.2 Henkilöstökustannukset	18 282 902	1 934 282	262 721	17 671 945	1 919 917	266 106	19 295 796	2 186 309	296 142	21 778 247
2.3 Vuokrat	3 398 878	417 509	796 015	3 711 515	419 541	824 684	3 967 406	384 712	838 260	5 190 378
2.4 Palvelujen ostot	8 039 195	73 458	2 305 552	8 600 955	94 720	2 458 536	10 640 910	88 327	2 485 900	13 215 138
2.5 Muut erilliskustannukset	271 241	79 974	28 586	319 760	71 660	28 578	361 510	78 132	26 695	466 337
Yhteensä	30 817 114	2 558 064	3 446 102	31 100 900	2 556 819	3 646 551	35 037 820	2 778 780	3 712 633	41 529 232
KÄYTTÖJÄÄMÄ	16 026 000	710 845	622 647	22 595 921	766 854	363 187	28 185 915	1 060 371	360 855	29 607 141
Yhteiskustannukset (osuus)										
2.6 Tukitoiminnot	3 054 561	46 855	174 299	2 604 722	33 365	271 280	3 538 608	38 247	222 761	3 799 616
2.7 Poistot	4 931 840	24 063	15 081	4 918 948	16 615	11 865	4 923 665	21 908	6 086	4 951 658
2.8 Korot										
2.9 Muut yhteiskustannukset	8 187 713	277 531	29 999	9 679 574	287 266	17 486	10 409 029	377 114	35 548	10 821 690
Yhteensä	16 174 114	348 448	219 380	17 203 244	337 246	300 631	18 871 301	437 372	264 453	19 573 126
KAIKKI KUSTANNUKSET	46 991 229	2 906 513	3 665 482	48 304 144	2 894 065	3 947 182	53 909 121	3 216 152	3 977 085	61 102 358
KUSTANNUSVASTAAVUUS	-148 114	362 396	403 267	5 392 677	429 608	62 556	9 314 614	622 999	96 402	10 034 015

KUSTANNUSVASTAAVUUS% **99,68 %** **112,47 %** **111,00 %** **111,16 %** **114,84 %** **101,58 %** **117,28 %** **119,37 %** **102,42 %** **116,42 %**

Lähde: poliisin kustannusvastaavuuslaskemat 2019

Taulukko 17 Poliisin maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat 2017-2019

Toimiala: Poliisitoimi	Julkisoikeudelliset suoritteet			Muut suoritteet (liiketal.)		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
TUOTOT						
maksullisen toiminnan tuotot						
- maksullisen toiminnan myyntituotot	50 112	57 020	67 063	4 069	4 010	4 073
- maksullisen toiminnan muut tuotot						
Tuotot yhteensä	50 112	57 020	67 063	4 069	4 010	4 073
KUSTANNUKSET						
maksullisen toiminnan erilliskustannukset						
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	878	848	813	53	69	66
- henkilöstökustannukset	20 217	19 592	21 482	263	266	296
- vuokrat	3 816	4 131	4 352	796	825	838
- palvelujen ostot	8 113	8 696	10 729	2 306	2 459	2 486
- muut erilliskustannukset	351	391	440	29	29	27
Erilliskustannukset yhteensä	33 375	33 658	37 816	3 447	3 647	3 713
KÄYTTÖJÄÄMÄ	16 737	23 363	29 247	622	363	361
maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista						
- tukitoimintojen kustannukset	3 102	2 638	3 577	174	271	223
- poistot	4 956	4 936	4 946	15	12	6
- korot						
- muut yhteiskustannukset	8 465	9 967	10 786	30	17	36
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	16 523	17 540	19 309	219	301	264
Kokonaiskustannukset yhteensä	49 898	51 198	57 125	3 666	3 947	3 977
YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-)	214	5 822	9 938	403	63	96
Käytetty mpl 7.1 §:n mukainen hintatuki						
YLIJÄÄMÄ (+) / ALIJÄÄMÄ (-)						
HINTATUEN JÄLKEEN	214	5 822	9 938	403	63	96
Kustannusvastaavuusprosentti	100 %	111 %	117 %	111 %	102 %	102 %

Lähde: poliisin kustannusvastaavuuslaskemat 2019

Poliisiyksiköiden kustannusvastaavuuslaskelmiin vyörytettiin osuudet mm. Palkeet, TUVE, ja TORI sopimuksesta, Poliisiammattikorkeakoulun kustannukset sekä Poliisihallitus viraston kustannukset ja ne olivat yhteensä 130,594 milj. euroa. Laskennassa kustannuksista vähennettiin aktivoinnit, jotka olivat yhteensä 12,963 milj. euroa. Maksullisen lupahallinnon konsernikulut kohdistettiin laskelmissa suoraan ao. toiminnolle (markkinointikulut, tietojärjestelmäkustannukset, maksupäättehankinnat ja pankkipalvelumaksut (6,653 milj. euroa). Paikallispoliisin yksiköille kustannukset kohdistettiin maksullisiin lupapalveluihin lupatuottojakauman suhteessa.

Poistoja kohdistettiin maksulliseen lupatoimintaan yhteensä 4,911 milj. euroa ja ne koostuivat maksullisen lupatoiminnan hankkeiden Turva-Rabitan, Lupa 2016 ja Lupa 2017 poistoista.

Taulukko 18 Lupatuottojen kustannusvastaavuuslaskelmat 2017–2019

Lupatuottojen kustannusvastaavuus (1000 euroa)	2017 toteuma	2018 toteuma	2019 tavoite	2019 toteuma
Tuotot	46 843	53 697	48 300	63 224
Erilliskustannukset	30 817	31 101	31 422	35 038
Käyttäjäämä	16 026	22 596	16 878	28 186
Yhteiskustannukset	16174	17 203	16 878	18 871
Kustannukset yht.	46 991	48 304	48 300	53 909
Yli-/alijäämä	-148	5 393	0	9 315
Kustannusvastaavuus %	100 %	111 %	100 %	117 %

Lähde: Poliisin kustannusvastaavuuslaskelmat 2019

Muiden julkisoikeudellisiin suoritteiden tavoite oli vuoden 2019 talousarviossa asetettu 3,252 milj. euroon. Tuottokertymä oli yhteensä 3,839 milj. euroa ja nousi 0,515 milj. euroa edellisvuodesta. Tuottokertymä koostui mm. veikkauksen valvontamaksuista, asetekniikan tarkastusmaksuista sekä poliisiyksiköiden muista julkisoikeudellisista suoritteista. Kustannusvastaavuus oli 119,7 %, kun se edellisenä vuonna oli 115 %.

Taulukko 19 Muiden julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus 2017-2019

Muiden julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus (1000 euroa)	2017 toteuma	2018 toteuma	2019 tavoite	2019 toteuma
Tuotot	3 269	3 324	3 252	3 839
Erilliskustannukset	2 558	2 557	2 593	2 772
Käyttäjäämä	711	767	659	1 067
Yhteiskustannukset	348	337	659	435
Kustannukset yht.	2 906	2 894	3 252	3 207
Yli-/alijäämä	363	430	0	632
Kustannusvastaavuus %	112 %	115 %	100 %	120 %

Lähde: poliisin kustannuslaskelmat 2019

Liiketaloudellisten suoritteiden myyntitulojen tavoite oli vuoden 2019 talousarviossa asetettu yhteensä 3,954 milj. euroon. Myyntitulot olivat yhteensä 4,073 milj. euroa ja olivat edellisvuoden tasolla. Suurin osa tuotoista ovat Veikkauksen rahapeliuottoja sekä Poliisiammattikorkeakoulun opintoasuntoloiden vuokratuottoja. Liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus oli 102,4 % ja pysyi samalla tasolla kuin vuonna 2018.

Taulukko 20 Liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus 2017-2019

Liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus (1000 euroa)	2017 toteuma	2018 toteuma	2019 tavoite	2019 toteuma
Tuotot	4 069	4 010	3 954	4 073
Erilliskustannukset	3 446	3 647	3 850	3 713
Käyttäjäämä	623	363	104	360
Yhteiskustannukset	219	301	104	264
Kustannukset yht.	3 665	3 948	3 954	3 977
Yli-/alijäämä	404	62	0	96
Kustannusvastaavuus %	111 %	102 %	100 %	102 %

Lähde: poliisin kustannuslaskelmat 2019

Erityislakien mukaisten suoritteiden kustannusvastaavuutta ei laskettu vuodelle 2019, koska tulot olivat hyvin vähäiset. Tämä summa muodostuu kaupanvahvistajapalkkioista saaduista tuotoista.

1.3.6 Yhteisrahoitteinen toiminta

Poliisin yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot muodostuivat vuonna 2019 mm. POSU, Timantti ja Matkustaja -projekteille osoitetuista rahoituksista. Yhteisrahoitteisen toiminnan tuottoja tuloutettiin yhteensä 5,394 milj. euroa ja tuotot kasvoivat edellisvuodesta 2,077 milj. euroa. Tämä johtui erityisesti Poliisin suorituskyvyn turvaamishankkeesta (POSU), jolle myönnettiin sisäisen turvallisuuden rahastosta hanketukea 1 987 875 euroa vuodelle 2019. Hankkeen rahoitus osoitettiin poliisiyksiköiden suorituskyvyn ja työturvallisuuden turvaamiseksi välttämättömien suojavälineiden hankintaan. Poliisiin yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma on esitetty taulukoissa 21 ja 22 vuosilta 2017-2019.

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotoista 78 % oli muilta valtion virastoilta (v. 2018 66 %) ja 19 % EU:lta (v. 2018 32 %) Valtiohallinnon ulkopuolelta saatiin 3 % tuottokertymästä. Yhteisrahoitteisen toiminnan kokonaiskustannukset olivat 9,217 milj. euroa. Omarahoitusosuus oli 3,823 milj. euroa ja omarahoitusprosentti 41 % (v. 2018, 73 %).

Taulukko 21 Poliisihallinnon yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma vuosilta 2017-2019

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelman yhdistelmä 2019 (1 000 €)			
	2019	2018	2017
Erilliset projektikohtaiset laskelmat esitetään edellisen välilehden taulukossa	toteuma	toteuma	toteuma
YHTEISRAHOITTEISEN TOIMINNAN TUOTOT			
- muilta valtion virastoilta saatu rahoitus	4 215	2 196	3 569
- EU:lta saatu rahoitus	1 023	1 059	2 153
- muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus	151	62	1
- yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot	5	0	80
Tuotot yhteensä	5 394	3 317	5 802
yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset			
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	2 640	80	183
- henkilöstökustannukset	2 968	2 921	2 393
- vuokrat	368	57	5
- palvelujen ostot	2 681	9 139	3 863
"- muut erilliskustannukset" sis. arvonlisävero	298		667
Erilliskustannukset yhteensä	8 955	12 198	7 121
yhteisrahoitteisen toiminnan yhteiskustannusosuus			
- tukitoimintojen kustannukset	262	221	343
- poistot	0	19	19
- korot	0	0	0
- muut yhteiskustannukset	0	0	0
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	262	240	362

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelman yhdistelmä 2019 (1 000 €)			
	2019	2018	2017
Erilliset projektikohtaiset laskelmat esitetään edellisen välilehden taulukossa	toteuma	toteuma	toteuma
Kokonaiskustannukset yhteensä	9 218	12 438	7 483
OMARAHOITUSOSUUS (tuotot - kustannukset)	-3 824	-9 121	-1 681
Omarahoitusosuus %	41,49	73,33	22,50

Lähde: poliisin kustannuslaskelmat 2019

Taulukko 22 Poliisin yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus 2017-2019 koontilaskelma

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus (1000 euroa)	2017 toteuma	2018 toteuma	2019 tavoite	2019 toteuma
Tuotot	5 802	3 317	3 000	5 394
Erilliskustannukset	7 121	12 198	2 750	8 955
Käyttäjäämä	-1 681	-8 881	250	-3 561
Yhteiskustannukset	362	240	250	262
Kustannukset yht.	7 483	12 438	3 000	9 217
Yli-/alijäämä	1 681	-9 121	0	-3 823
Omarahoitusosuus %	23 %	73 %	0 %	41 %

Lähde: poliisin kustannuslaskelmat 2019

Poliisitoimen kokonaiskustannukset olivat vuonna 2019 yhteensä 864,408 milj. euroa ja ne nousivat vuodesta 2018 yhteensä 68,986 milj. euroa. Kustannusten kasvu johtui mm. siitä että poliisin talousarviorahoitus oli 21,822 milj. euroa suurempi kuin edellisvuonna. Määrärahan lisäys osoitettiin mm. ydintoiminnan turvaamiseen, EU-puheenjohtajuuskauteen, VES-korotuksiin, nettipoliisi ja EET-toimintaan sekä TUVE-kustannuksien nousuun. Kokonaiskustannuksien kehitys momenteittain vuosina 2017-2019 on kuvattu taulukossa 23.

Taulukko 23 Poliisitoimen kustannukset momenteittain 2017-2019

Kustannukset momenteittain 1000 €	2017	2018	2019	Ero	%-osuus
	Toteuma	Toteuma	Toteuma	2018-2019	2019
Poliisin momentti	762 613	773 628	850 556	76 928	98,4 %
Maasta poistaminen ja noutokuljetukset	6 307	6 168	4 112	-2 056	0,5 %
Työvoimavaroin palkatut	1 489	1 261	1 258	-3	0,1 %
Muut momentit	4 379	14 365	8 482	-5 883	1,0 %
Yhteensä	774 788	795 422	864 408	68 986	100,0 %

Lähde: poliisin kustannuslaskelmat 2019

Poliisitoimen kokonaiskustannuksiin sisältyvät poliisin osuudet eri momenttien käytöstä sekä laskennalliset kulut, kuten poistot ja lomapalkkavelan muutokset. Sekä lomapalkkavelka että poistot kasvoivat vuodesta 2018. Poliisin momentin osuus kokonaiskustannuksista oli 98,4 %.

Poliisin maastapoistamisen ja noutokuljetuksien aiheuttamat kustannukset olivat 4,112 milj. euroa ja ne laskivat edellisvuoden tasosta 0,5 %. Tämä johtui lähinnä siitä, että palautuksia ei tehty yhtä paljon kuin vuonna 2018.

Työllisyysvoimavaroin palkattujen kokonaiskustannukset olivat 1,258 milj. euroa ja ne pysyivät samalla tasolla kuin edellisvuonna. Työllisyysvaroin palkattujen henkilötyövuosikertymä oli yhteensä 34 vuonna 2019 (vuosi 2018, 34 HTV).

Muiden momenttien kokonaiskustannukset olivat yhteensä 8,482 milj. euroa ja ne laskivat edellisvuoteen 1 %. Muutos johtui Kejo-hankkeen kustannusten pienenemisestä. Yhteensä 57 % muiden momenttien kustannuksista koostui momentin 33.02.20.02. poliisien tilaamat ruumiinkuljetuksista.

Taulu 24 Poliisitoimen kustannukset toiminnoittain

Kustannukset toiminnoittain (tukitoiminnot vyörytetty 1000€)	2017	2018	2019	2017	2018	2019
	Toteuma	Toteuma	Toteuma	%-osuus	%-osuus	%-osuus
Valvonta	133 733	128 242	135 590	17,3 %	16,1 %	15,7 %
Hälytystoiminta	179 427	188 928	207 736	23,2 %	23,7 %	24,0 %
Rikostorjunta	332 234	346 690	376 955	42,9 %	43,6 %	43,6 %
Lupapalvelut	66 009	68 773	76 261	8,5 %	8,6 %	8,8 %
Muut tehtävät	63 385	63 072	67 866	8,2 %	7,9 %	7,9 %
Yhteensä	774 788	795 705	864 408	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Lähde: poliisin kustannuslaskelmat 2019

Taulussa 27 on kuvattu, miten poliisin kustannukset jakautuivat eri ydintoiminnoille vuosina 2017-2019 ja niiden prosentuaalinen osuus kokonaiskustannuksista (vuosi 2019 valvonta 15,7 %, hälytystoiminta 24 %, rikostorjunta 43,6 %, lupapalvelut 8,8 % ja muut tehtävät 7,9 %). Poliisitoimen kokonaiskustannusjakauma ei ole muuttunut olennaisesti, kun verrataan vuosiin 2017 ja 2018.

1.4 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Tulostavoitteet 2019

* Poliisin henkilöstö on koulutus- ja perehdytystoimien myötä moniosaavaa ja kohdennettavissa tehtävästä toiseen toimintaympäristön muutosten edellyttämällä tavalla.

* Selvitetään joustavien resurssien käytön mahdollistava organisaatoratkaisu ja edistetään uudenlaisia työnteon tapoja ja uutta organisaatiokulttuuria, kuten esimerkiksi digitalisaation ja HR-roolin kehittäminen sekä valmentavan johtamisen vahvistaminen.

* Edistetään poliisin nauttimaa luottamusta eri väestöryhmissä lisäämällä poliisiksi hakeutuvien moninaisuutta.

* Laaditaan poliisin eettinen koodisto.

Tulostavoitteiden toteuma 2019

Henkilöstösuunnittelulla pyritään ennakoimaan ja varmistamaan, että poliisissa on osaamiseltaan ja työkyvyltään poliisin strategisten tavoitteiden saavuttamista vastaava henkilöstö määräraha-kehityksen mahdollistamissa määrällisissä rajoissa. Poliisiyksiköt laativat vuosittain henkilöstö- ja koulutussuunnitelman omaa organisaatiota koskien. Poliisin henkilöstösuunnitelma laadittiin vuonna 2019 ja toimitettiin poliisiyksiköille toiminnan ja talouden suunnittelun tueksi. Sen tarkoituksena on edellä mainitun lisäksi antaa henkilöstölle tietoa koko poliisikonsernin henkilöstöä koskevista tulevaisuuden suunnitelmista.

Vuonna 2019 poliisin kokonaishenkilöstömäärä oli 9 945 htv. Vuonna 2019 poliiseja oli 7 277 henkilötyövuotta ja poliisiopiskelijoita 274 henkilötyövuotta.

Selvitystä joustavien resurssien käytön mahdollistavasta organisaatoratkaisusta ei toteutettu. Selvityksen laatimisen ajankohtaa ei nähty tarkoituksenmukaisena, koska vuonna 2019 vaihtui hallitus ja uudella hallitusohjelmalla olisi ollut vaikutuksia selvityksen sisältöön.

Poliisin arvot ja eettinen koodisto muodostavat yhteisen tavan toimia poliisiorganisaatiossa. Eettinen koodisto vahvistettiin 2019. Poliisin henkilöstöstrategian, osaamisen kehittämisen strategian ja opiskelijarekrytointistrategian toimeenpanoa jatkettiin. Poliisin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman päivittämistä arvioitiin vuonna 2019. Poliisin työnantajakuvan ydinviesteiksi muodostui poliisikonsernin tehtävien moninaisuus, niiden yhteiskunnallinen merkityksellisyys ja jokaisen konsernin työntekijän merkitys arjen turvaajana omalla tehtävällään.

Opiskelijarekrytointin valtakunnallinen vastuu on Poliisiammattikorkeakoululla. Poliisiammattikorkeakoulussa käynnistettiin vuonna 2019 ”Ulkomaalaistaustaisten henkilöiden rekrytointi Poliisiammattikorkeakouluun ”-projekti. Poliisin opiskelijarekrytointiyhdyshenkilöverkosto on osallistunut suunnitteluun ja toteuttaa rekrytointikokeiluja marraskuun 2019 ja helmikuun 2020 välisenä aikana. Tavoitteen edistämässä avainasemassa on yhteistyö poliisilaitosten kanssa: usealla poliisilaitoksella on toteutettu myös muuta yhteistyötä ulkomaalaistaustaisten nuorisoryhmien kanssa.

Kohti valmentavaa ihmisten johtamista -kehittämisohjelman toteutusta jatkettiin ja valmennusten toteuttaminen poliisiyksiköissä aloitettiin. Poliisiyksiköiden toteutukset ovat erilaisia ja ovat lähteneet käyntiin eri tahtiin huomioiden valmennuksen kohderyhmät ja poliisiyksikön aiemmat johtamis- ja työyhteisövalmennukset. Valmentava ote ei kosketa vain johtoa ja esimiehiä vaan kyse on laajemmin koko poliisin organisaatiokulttuurin muutoksesta ja valmentavasta otteesta työyhteisössä. Organisaatiokulttuurin kehittämistä koko työyhteisön näkökulmasta jatketaan tulevina vuosina.

Vuonna 2019 asetettiin Poliisi 2025 -hanke, jonka tavoitteena on vastata työelämän ja toimintaympäristön muutokseen, parantaa tuloksellisuutta ja tuottavuutta, edistää digitalisaatiota uusien työskentelytapojen tukena sekä tukea johtamista. Hanke koostuu kolmesta projektista: poliisin työ 2.0, HR:n roolin muutos ja palkkausjärjestelmien uudistaminen. Hankkeen yhteydessä tarkastellaan HR-prosessien yhdenmukaistamisen, tehostamisen ja digitalisoimisen mahdollisuudet sekä otetaan käyttöön uudistetut menetelmät. Tavoitteena on varmistaa, että poliisin henkilöstöpalvelut toimivat johdon, esimiesten ja henkilöstön tukena mahdollistamassa poliisin pääsemistä operatiivisiin tavoitteisiinsa.

Poliisihallinnossa työkykyä edistetään muun muassa osaamisen kehittämisen, johtamisen kehittämisen ja kuntoliikunnan toimenpitein sekä työsuojelun toimintaohjelman ja

työterveyshuollon valtakunnallisen toimintasuunnitelman toimenpitein. Poliisin häirinnän ja epäasiallisen kohtelun hallinnan ohje uusittiin vuonna 2019 ja lisäksi poliisin työkyvyn tukemisen ohjeistuksen uusiminen aloitettiin. Poliisihallitus pilotoi työterveyshuoltopalvelujen laajennuksia vuonna 2019. Laajennukset päätettiin ottaa koko poliisissa käyttöön vuodesta 2020 lukien.

Poliisin henkilöstön työhyvinvointiin on kiinnitetty kaikissa poliisiyksiköissä huomiota HB-kehittämissuunnitelmien mukaisesti. Henkilöstöbarometrin toteutuksesta raportoidaan kohdassa 1.7. Muut arvioinnit.

Poliisiammattikorkeakoulun tutkimus- ja koulutustoimintaa ohjattiin tiiviisti ja yhteistyötä tutkimustoiminnan kanssa vahvistettiin.

1.5 Tilinpäätösanalyysi

1.5.1 Rahoituksen rakenne

Poliisin toimintamenomomentille 26.10.01. myönnettiin vuodelle 2019 nettomäärärahaa yhteensä 753,095 milj. euroa. Vuoden 2019 ensimmäisessä lisätalousarviossa poliisin toimintamenomomentille myönnettiin 1,6 milj. euron lisämääräraha ns. nettipoliisin vahvistamiseen seksuaalirikosten torjuntaan ja ennalta estävään työhön. IV lisätalousarviossa poliisin toimintamenomomentille myönnettiin 4,88 milj. euron lisämääräraha, josta 4 milj. euroa EU-puheenjohtajuuskauden aiheuttamiin menoihin, 0,48 milj. euroa Rabita-tietojärjestelmään tehtäviin muutoksiin ja 0,4 milj. euroa Valtorin turvallisuusverkon palvelumaksujen hinnankorotuksista aiheutuviin menoihin. Yhteensä poliisin toimintamenomomentille myönnetty määräraha oli 759,575 milj. euroa.

Poliisin toimintamenomomentin määräraha oli vuonna 2019 yli 21 milj. euroa suurempi kuin edeltävänä vuonna. Määrärahan lisäys osoitettiin mm. ydintoiminnan turvaamiseen tarvittavaan tasokorotukseen (7 200 poliisimiestä), palkkausten tarkistuksiin, VaEL-maksun väliaikaiseen alentamiseen, poliisin toimintaan palvelutason kannalta haasteellisilla ja harvaanasutuilla alueilla, EU-puheenjohtajakauden 2019 turvallisuuskustannuksiin, lähiöpoliiseihin ja poliisin ennalta estävään toimintaan ja Poliisihallituksen monibiometriatunnistushankkeeseen.

Poliisitoimen määrarahasta osoitettiin talousarviossa sisäministeriön käyttöön 0,385 milj. euroa momentille 26.10.01.4. Poliisitoimen määrarahasta osoitettiin lisäksi tilijaottelumuutoksella 0,002 milj. euroa Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle poliisin työ- ja kenttäharjoitteluun. Tilijaottelumuutosten jälkeen poliisille talousarviossa myönnetty toimintamenomäärärahat olivat 759,188 milj. euroa.

Poliisitoimen määrarahasta budjetoitiin toimintamenoihin 729,890 milj. euroa, hankerahoitukseen 18,000 milj. euroa sekä työ- ja kenttäharjoitteluun 11,298 milj. euroa.

Bruttotuotot oli arvioitu talousarviossa 62,546 milj. euroksi. Tuottoja kertyi poliisin toimintamenomomentille 81,314 milj. euroa.

Maksullisen toiminnan tuottoja oli 70,224 milj. euroa, jotka talousarviossa oli arvioitu 55,506 milj. euron suuruisiksi. Maksullisen toiminnan tuotoista suurimpana eränä olivat edellisvuosien tapaan tuotot kotitalouksilta 61,547 milj. euroa. Näitä olivat esim. passit, henkilökortit ja ampumaseluvat. Vastaavasti vuonna 2018 maksullisen toiminnan tuottoja oli 60,146 milj. euroa.

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot olivat 5,394 milj. euroa vuonna 2019 kaikki momentit yhteenlaskettuna. Vuoden 2018 yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot olivat n. 2 milj. euroa pienemmät. Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot ovat monivuotisten hankkeiden rahoitusosuuksia.

Päätyneellä tilikaudella yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot EU:lta olivat 1,023 milj. euroa ja valtion virastoilta ja laitoksilta 4,215 milj. euroa.

Poliisin palvelutoiminnan maksut toisille valtion virastoille olivat 38,578 milj. euroa. Palvelutoiminnan ostoja olivat ICT-palveluiden ja talous- ja henkilöstöhallinnon palveluiden ostot. Edellisenä vuonna vastaava luku oli 33,035 milj. euroa. Palvelumaksuissa oli nousua 5,543 milj. euroa.

Momentille 26.10.21 Kejo-hankkeen yhteiset toimintamenot vuoden 2019 talousarviossa myönnetty rahoitus oli 7,33 milj. euroa. IV lisätalousarviossa vuoden 2017 talousarviossa myönnetystä kolmevuotisesta siirtomäärärahasta peruutettiin 1,5 milj. euroa, joka uudelleenbudjetoitiin momentille. Muuta lisäystä saatiin 2,0 milj. euroa. Yhteensä Kejo-hankkeelle myönnetty määräraha oli 10,830 milj. euroa.

1.5.2 Talousarvion toteutuminen

Poliisihallitus-kirjanpitoyksikön 224 käytössä oleva vuoden 2019 talousarvion nettorahoitus poliisitoimen toimintamenomomentilla 26.10.01 oli 759,188 milj. euroa. Vuodelta 2018 siirtyvä määräraha momentilla 4.18.26.10.01.1 oli 44,074 milj. euroa. Kirjanpitoyksikön käytettävissä oleva nettorahoitus poliisitoimen toimintamenomomentilla oli yhteensä 803,262 milj. euroa. Vuodelle 2020 siirtyvä määräraha on 41,521 milj. euroa.

Poliisin toimintamenomomentilla oli käytettävissä vuonna 2019 vuoteen 2018 verrattuna 21,822 milj. euroa enemmän määrärahaa ilman siirtyviä määrärahajoja. Siirtyvä määräraha mukaan luettuna poliisin toimintamenoissa oli rahoitusta 803,262 milj. euroa, kun sitä edellisenä vuonna oli 760,126 milj. euroa. Nettomääräiset toimintamenomäärärahat kasvoivat 43,136 milj. euroa.

Siirtyvän määrärahan suuruuteen vaikuttaa se, että maksullisen toiminnan tuotot olivat 10,1 milj. euroa edellisvuotta suuremmat. Muun toiminnan tuotot olivat 1,5 milj. euroa suuremmat kuin vuonna 2018.

Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelujen ostot olivat lähes 1,4 milj. euroa, ICT-käyttöpalvelujen ostot 1,2 milj. euroa, kuljetusvälineiden korjauspalvelut 1,0 milj. euroa ja painatuspalvelut 2,1 milj. euroa edellisvuotta suuremmat.

Momentti 26.10.20 Maastapoistamis- ja noutokuljetuksista aiheutuvat menot määräraha oli 9,168 milj. euroa. Momentin 26.10.20 käyttö vuonna 2019 oli siirtyvä erä mukaan luettuna 4,112 milj. euroa, mikä on 2,055 milj. euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Vuodelle 2020 määrärahaa siirtyi 8,056 milj. euroa.

Momentin 26.10.21 KEJO-hankkeen yhteiset toimintamenot talousarviomenoja kertyi 0,402 milj. euroa. Määrärahaa siirtyi seuraavalle vuodelle 10,428 milj. euroa.

Momentin 26.10.21 valtuutta oli käytettävissä yhteensä 3,236 milj. euroa. Aikaisempien vuosien valtuuksia ei ollut käytettävissä. Vuoden 2019 valtuuden käyttö oli 0,624 milj. euroa, jolloin valtuutta oli käyttämättä 2,612 milj. euroa.

Valtiovarainministeriön momentille 28.60.12 Osaamisen kehittäminen saatiin aikaisempien vuosien tapaan kirjaus- ja käyttöoikeus 0,492 milj. euroon, mikä käytettiin kokonaan. Kirjaus- ja käyttöoikeus koski ammatillisen osaamisen kehittämisestä ja koulutuksen korvaamisesta tarkoitettua koulutuskorvausta.

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan momenttia 32.30.51.07 Palkkatuettu työ, valtionhallinto käytettiin 0,937 milj. euroa. Edellisenä vuonna käyttö oli 0,954 milj. euroa.

Poliisin käyttöön osoitettua sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan tilijaottelua muutettiin edelliseen vuoteen verrattuna. Arviomäärärahamenttia 33.02.20.02 Poliisin tilaamat kuljetukset käytettiin 4,794 milj. euroa. Edellisenä vuonna momentille 33.02.20.01 Kuolemansyyn

selvittämisen menot menoja kertyi 4,662 milj. euroa. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan arviomäärärahamomenttia 33.02.20.03 Poliisin määräämien oikeuslääketieteellisten tutkimusten menot käytettiin 0,952 milj. euroa. Edellisenä vuonna momentille 33.02.20.02 Poliisin määräämien oikeuslääketieteellisten tutkimusten menot menoja kertyi 1,069 milj. euroa.

1.5.3 Tuotto- ja kululaskelma

Vuonna 2019 poliisille kertyi toiminnan tuottoja yhteensä 82,037 milj. euroa, mikä on 11,656 milj. euroa enemmän kuin edellisenä tilikautena. Tuottojen nousu johtui lähinnä siitä, että maksullisen toiminnan tuotot nousivat 10,078 milj. euroa. Myös muut toiminnan tuotot nousivat edellisvuodesta 1,534 milj. euroa, koska yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot nousivat. Maksullisen toiminnan tuotot muodostavat n. 86 % poliisin tuotoista, 2 % vuokrista ja käyttökorvauksista sekä 13 % muun toiminnan tuotoista.

Kuviossa 3 on esitetty vuoden 2019 tuottojakauma.

Kuvio 3 Toiminnan tuotot 2019

Lähde: tuotto - ja kuluraportti Kieku 2019

Poliisin toiminnan kulut olivat yhteensä 864,408 milj. euroa ja nousivat 68,703 milj. euroa edellisvuodesta. Merkittävin muutos kustannusten nousussa oli henkilöstökulujen nousu 41,997 milj. eurolla (7,6 %). Muutosta selittää henkilötövuosien nousu yhteensä 168 henkilötövuodella sekä kertaeränä maksettu tuloksellisuuslisä koko henkilöstölle tammikuussa 2019. Varsinaisten palkkojen osuus oli 76 % henkilöstömenoista.

Aineet ja tarvikeostot kasvoivat 12,9 % edellisvuoden tasosta. Merkittävimmät osuudet ostoista olivat koneet, kalusteet ja kuljetusvälineet tiliryhmään kuuluvia (34 %), muita pienhankintoja (26 %), virkavaatehankintoja (8 %) sekä polttoainehankintoja 5 %).

Vuokrakulut olivat 72,119 milj. euroa ja ne nousivat 2,486 milj. euroa edellisvuodesta lähinnä toimitilavuokrien noususta johtuen. Yhteensä 91 % poliisin vuokrakuluista ovat toimitilavuokria. Vuokrakulut kuluryhmään kuuluvat myös ajoneuvojen leasingmaksut (2,495 milj. euroa) sekä ICT-laitteiden vuokrat (1,759 milj. euroa).

Poliisin toiseksi suurin kuluerä ovat palveluiden ostot ja ne kasvoivat 5,220 milj. euroa edellisvuoteen verrattuna. Suurin vaikuttava tekijä tässä tiliryhmässä oli Tuve, Tori ja Palkeet palvelusopimus joiden kustannukset olivat yhteensä 33,085 milj. euroa. Tietotekniikan

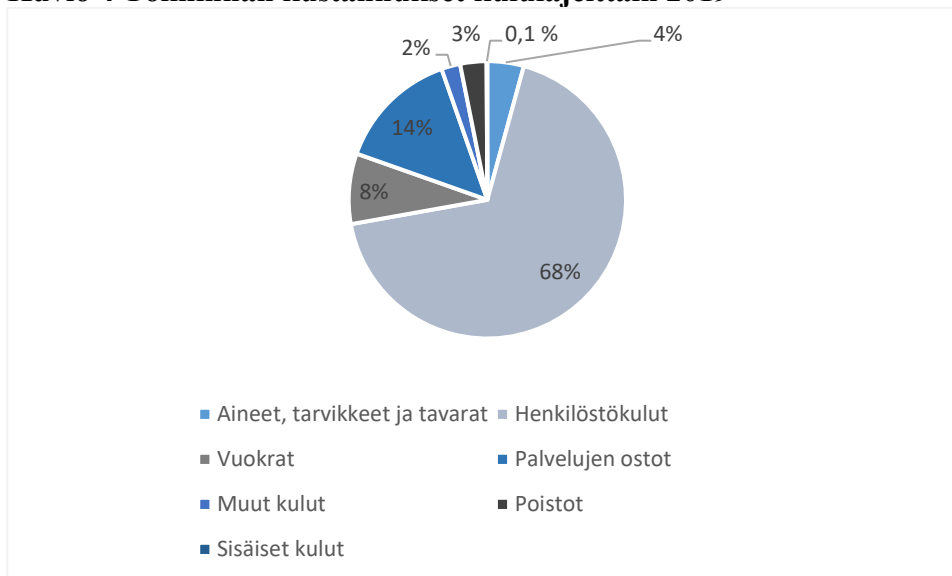
asiantuntija- ja ylläpitopalveluiden osuus palveluiden ostoista oli 26 % ja 23,016 milj. euroa. Lupien painatuspalvelut olivat 9,635 milj. euroa ja kasvoivat 2,123 milj. euroa vuodesta 2018 lupavolyymien kasvusta johtuen.

Muut kulut olivat yhteensä 19,296 milj. euroa ja ne laskivat 0,542 milj. euroa edelliseen vuoteen verrattuna. Matkustusmenot muodostavat 42 % ja päivärahat 33 % osuuden muista kuluista.

Monivuotisten hankkeiden siirto keskeneräiseen käyttöomaisuuteen näkyy tilinpäätöksen tuotto- ja kululaskelmalla kohdassa valmistus omaan käyttöön, yhteensä 12,963 milj. euroa. Poistojen osuus oli 26,924 milj. euroa ja ne nousivat edellisvuodesta 34 %. Sisäisiin kuluihin on kirjattu lähinnä mom. 28.60.12 osaamisen kehittämisen yhteistoiminnan kustannusten korvaukset valtion virastoilta. Satunnaisiin tuottoihin on kirjattu vahingonkorvaustuotot ja satunnaisiin kuluihin maksetut vahingonkorvaukset. Rahoitustuottoihin sisältyy korot euromääräisistä saatavista ja rahoituskuluihin viivästyskorot ja maksut.

Kuviossa 4 on esitetty poliisihallinnon kustannusjakauma, jossa nähdään, että suurin kuluerä on henkilöstökulut (68 %).

Kuvio 4 Toiminnan kustannukset kululajeittain 2019

Lähde: tuotto- ja kuluraportti 2019 Kieku

1.5.4 Tase

Taseen vastaavaa -puolen aineettomissa hyödykkeissä keskeneräinen käyttöomaisuus lisääntyi 12,963 milj. euroa. Keskeneräisten aineettomien hankintojen saldo koostuu Poliisihallituksen KEJO-, Vitja-, Askel-, Kati-, Rabita Laki- ja TJKL-hankkeista. Valmiiseen käyttöomaisuuteen ei aktivoitu tilinpäätöksessä hankkeita. Poistoja kirjattiin 14,460 milj. euroa, joten aineettomien hyödykkeiden tasearvo pieneni 1,301 milj. euroa. Koneet ja laitteet tasearvo kasvoi 5,742 milj. euroa.

Vaihto-omaisuuden arvo pieneni 0,01 milj. euroa.

Siirtosaamia oli 7,208 milj. euroa edellisvuotta enemmän. Tästä 5,240 milj. euroa aiheutui VaEL-laskujen väärästä tositempäivästä 31.12.2019, jolloin VaEL-velan saldo oikaistiin tilinpäätökseen oikeaksi vastatilinä siirtosaamiset. Varsinaista kasvua oli 1,968 milj. euroa, joka aiheutui EU-hankkeiden, kuten suojavarusteiden hankintaa koskevan POSU-hankkeen,

tuloutusten jaksotuksesta. Sama VaEL-laskujen virheellinen tositemäärä aiheutti myös ostovelkojen kasvun.

Lomapalkkavelka kasvoi edellisvuodesta yli 12,2 milj. euroa. Tästä noususta arviolta noin puolet aiheutui lomarahaproosenttien noususta vuoden 2020 lomien osalta lomarahaleikkausten loppuessa. Lomapalkkavelan kasvua selittävät myös palkkojen ja palkan sivukulujen nousu sekä EU-puheenjohtajuuden vuoksi asetetut lomarajoitukset, jotka aiheuttivat säästövapaapäivien lisääntymisen.

1.5.5 Hankkeet

Poliisitoiminnan kokonaisrahoituksesta osa kohdennetaan momentin alajaottelulla kehittämishankkeisiin. Kehittämishankkeena toteutetaan strategisesti merkittäviä hankkeita, joiden tarkoituksena voi olla esimerkiksi lainsäädännön tai kansainvälisen velvoitteen täytäntöönpano, tuottavuuden parantaminen, uuden teknologian käyttöönotto tai muu vastaava menettelyiden kehittäminen, joka edellyttää väliaikaisesti voimavarojen kohdentamista tavanomaista poliisin virkatyötä laajemmin ja mahdollisesti investointien toteuttamista. Käytännössä hankerahoituksella toteutetaan enenevässä määrin lähinnä vain pakottavia, lainsäädännöstä tai kansainvälisistä velvoitteista aiheutuvia, yleensä ICT -kehittämistä koskevia hankkeita. Hankerahoituksen taso ei mahdollista juurikaan varsinaista poliisin toiminnan aitoa, innovatiivista kehittämistä.

Kehittämishankemomentilta rahoitettiin v. 2019 yhteensä 29 hanketta, mikä on kymmenkunta hanketta vähemmän kuin v. 2018. Uusien hankkeiden käynnistämistä pyrittiin vähentämään hankemomentin rajallinen mitoitus huomioiden ja siten turvaamaan käynnissä olevien hankkeiden eteneminen v. 2019 aikana. Poliisin hankemuotoisena kehittämistyönä v. 2019 edistettiin kuitenkin yhteensä lähes 50 erilaista hanketta, joista lähes puolet sai joko kokonaan tai osittain ulkopuolista, pääosin EU rahastoista saatua tukea. Lisäksi poliisin mobiilipalveluja kehittäväille hankkeelle osoitettiin valtiovarainministeriön digitaaliseen kehittämiseen tarkoitettua robotiikkarahoitusta n. 0,8 milj. euroa.

Hankemomentille budjetoitiin v. 2019 rahoitusta yhteensä n. 20,8 miljoonaa euroa. Tämän lisäksi EU-rahoitteisten hankkeiden ennakoitiin saavan rahastorahoitusta yhteensä 5,6 milj. euroa, jolloin hankemomentin bruttorahoitus oli v. 2019 yhteensä 26,4 milj. euroa. Hankkeiden rahoituksen käytön toteuma oli v. 2019 yhteensä noin 21 miljoonaa euroa kokonaiskäyttöprosentin ollessa 85,3%. Rahastoista tuloutettiin maksatuspäätösten myötä yhteensä n. 3,6 milj. euroa.

Merkittävin syy hankerahoituksen säästymiselle on hankkeissa suunniteltujen hankintojen lykkääntyminen kilpailutuksista ja toimittajien viiveistä johtuen sekä hankkeiden aloitusvaiheen viivästyminen mm. rekrytointihaasteista johtuen. Lisäksi euromääräisesti yksi isoimmista kehittämishankkeista, asetietojärjestelmän kehittämishanke Askel keskeytettiin kesällä 2019 toimittajahaasteista johtuen ja asetettiin uudelleen. Hankkeissa työskenteli v. 2019 yhteensä 83 henkilötyövuotta. Tuotto-odotus jäi ennakoitua alhaisemmaksi, sillä rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden hankintoja lykkääntyi tulevalle vuodelle, jolloin myös rahastotukea vastaavat menot siirtyvät seuraavalle vuodelle.

Vuonna 2019 hankkeissa painottuivat erityisesti poliisin strategiset painopisteet turvallisuuden edistämiseksi ja rikollisuuden torjumiseksi. Vuoden 2019 aikana mittavimmat hankkeet olivat poliisiasiantietojärjestelmä Vitja ja asetietojärjestelmän kehittämishanke Askel. Molemmat hankkeet jatkuvat vuonna 2020. Kertomusvuonna kahdessa isommassa

hankeohjelmakokonaisuudessa kehitettiin monipuolisesti monibiometriaan liittyviä asioita ja toisessa matkustamiseen liittyviä tietojärjestelmiä ja -toimintoja erityisesti EU:n asettamat velvoitteet huomioiden. Lisäksi hankemuotoisella kehittämisellä on edistetty sähköistä rikosprosessia, kameravalvontaa ja kasvojen tunnistusta, mobiilisovelluksia poliisin kenttätööhön ja lupahallinnon sähköistä asiointia ja uusien lainsäädäntövelvoitteiden täytäntöönpanoa, mm. uuden liikennevirhemaksun käyttöönottoa.

1.6. Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Poliisitoimen vuoden 2019 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilan arvioinnissa hyödynnettiin poliisin sisäisen tarkastuksen, laillisuusvalvonnan sekä ulkoisten tarkastajien ja valvojien tekemiä havaintoja, sisäisen tarkastuksen laatiman sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan johdon itsearviointikyselyn vastausaineistoa sekä poliisiyksiköiden riskienhallintatyöryhmien tuloksia.

Valtion talousarviosta annetun asetuksen 65 §:n edellyttämänä sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausumana poliisin toimialan osalta poliisin ylijohdo esittää seuraavaa:

Poliisin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyt ovat suoritettuna sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilan arvioinnin perusteella pääosin asianmukaisia ja riittäviä ja täyttävät niille asetetut vaatimukset.

Suoritettuna arvioinnin ja muiden havaintojen perusteella todettiin seuraavat olennaisimmat kehittämiskohteet:

Poliisitoimen sisäisen valvonnan kehittämisessä arvioidaan keskeisimmäksi sisäisen valvonnan laadun varmistaminen ja kehittäminen. Sisäisen tarkastuksen vuoden 2020 tulostavoitteena on sisäisen valvonnan ja siihen sisältyvän esimiesvalvonnan osaamisen ja laadun edistäminen poliisissa. Osaamisen kehittämisessä hyödynnetään kolmen puolustuslinjan mallia. Poliisin sisäisen valvonnan ohje päivitetään vuoden 2020 aikana. Vastuutahona ovat kaikki poliisiyksiköt ja Poliisihallituksen sisäinen tarkastus ja esikunta.

Toisena kehittämiskohteena on riskienhallinnan organisointi- ja toteutusmallin käytännön toteutuksen vaatimuksenmukaisuuden, tarkoituksenmukaisuuden ja osaamisen varmistaminen. Vuosi 2019 on ollut ensimmäinen kokonainen vuosi, jolloin vuoden 2018 alusta käyttöönotettua riskienhallinta-mallia on toteutettu poliisiyksiköissä. Riskienhallinnan organisoinnissa ja toteutuksessa on tunnistettu kehittämiskohteita, jotka on huomioitu poliisiyksikkökohtaisesti sekä koko poliisin osalta ja näitä havaintoja käytetään poliisin riskienhallinnan kehittämiseksi edelleen. Vastuutahona ovat kaikki poliisiyksiköt ja Poliisihallituksen esikunta.

Laillisuusvalvonnan tärkeimpänä kehityskohteena on poliisiyksiköiden oman laillisuusvalvonnan riittävä kattavuus ja toiminnan haavoittuvuuksien huomioiminen. Valvonnan on oltava valtakunnallisesti laadultaan ja laajuudeltaan riittävän yhdenmukaista. Laillisuusvalvonnan erityisenä painopisteenä vuoden 2020 laillisuusvalvonnessa on vapautensa menettäneiden oikeusturva poliisivankiloissa käsittäen muun muassa henkilötietojen käsittelyn, omaisuuden säilytyksen, ruoka- ja terveydenhuollon järjestämisen sekä oikeuksista ja velvollisuuksista ilmoittamiseen liittyvien käytäntöjen valvonnan. Vastuutahona poliisiyksiköt ja Poliisihallituksen esikunta.

1.7 Kokonaisarviointien tulokset

Poliisihallinnossa toteutettiin henkilöstöbarometri vuonna 2018 ja kyselyyn vastasi 51,3 % poliisin henkilöstöstä. HB-tulosten käsittelyä ja analysointia jatkettiin vuonna 2019. Vuonna 2019 poliisiyksiköt laativat HB-kehittämissuunnitelmat ja Poliisihallitus arvioi valtakunnallisia kehittämistoimenpiteitä.

Vuoden 2018 poliisin henkilöstöbarometrin tulosten mukaan koko poliisihallinnon tasolla työilmapiiri lähityöyhteisössä on hyvä. Vakavia työyhteisön ristiriitoja kuten henkistä väkivaltaa ja kiusaamista sekä seksuaalista häirintää ja ahdistelua on suhteellisen vähän, joskin poliisihallinnossa on nollatoleranssi syrjintään, kiusaamiseen ja häirintään liittyen. Henkilöstöbarometrin tulokset näyttävät, että henkilöstön jaksamisen ongelmat ovat kasvussa ja kiire ja työpaine kuormittavat henkilöstöä. Lisäksi tulosten mukaan palkkatyytymättömyys on lisääntynyt ja työpaikan vaihtamisen aikomukset ovat olleet kasvussa koko 2010-luvun. Virkaryhmistä kuormittuneisuutta on erityisesti vartijoilla ja tehtäväalueista pidätettyjen ja säilöön otettujen vartioinnissa, päivystystehtävissä, lyhytkestoisessa tutkinnassa sekä väkivaltarikostutkinnassa.

Vuonna 2019 poliisihallinnon kehittämiskohteiksi priorisoitiin HB-tulosten perusteella valtakunnallisten painopisteiden, eli yhteisöllisyyden ja valmentavan johtamisen, lisäksi vartijoiden ja tutkinnan työhyvinvoinnin kehittäminen. Vuonna 2019 ko. ryhmien työhyvinvointia edistettiin mm. poliisiyksiköiden tulosopimuskirjauksin, tavoite- ja kehityskeskusteluissa sekä Kiila-kuntoutuksella.

1.8 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Yhteenveto on laadittu poliisiyksiköiden sisäiselle tarkastukselle toimittamien tietojen perusteella. Kaikki poliisiyksiköt toimittivat selvityksen vuoden 2019 aikana tietoonsa tulleista epäilyistä väärinkäytöksistä.

Väärinkäytöksiä tai epäiltyjä väärinkäytöksiä ilmoitettiin yhteensä kahdeksan kappaletta, joista kolme on saadun selvityksen mukaan aiheutunut vahinkotapahtumasta ei varsinaisesta väärinkäytöksestä. Ilmoitetuista väärinkäytöksistä yhdestä tapauksesta on käynnistetty esitutkinta, joka on edelleen kesken. Yksi ilmoitettu menettely on kohdistunut käteisen rahan käsittelyssä havaittuun väärinkäytökseen, mikä on johtanut toiminnan korjaamiseen ja aiheutuneen vahingon korvaamiseen. Kolme muuta tilannetta ovat perustuneet työnantajan antaman edun oikeudettomaan käyttöön tai kulujen perusteettomaan aiheuttamiseen työnantajavirastolle. Tältä osin on asia joko saatettu laillisuusvalvonnan tutkittavaksi, on käytetty virkamiesoikeudellista menettelyä, ohjattu toiminnan korjaamiseen tai peritty työnantajalle perusteettomasti aiheutunut kustannus takaisin aiheuttajalta.

Poliisihallitus on päivittänyt taloussääntöään vuoden 2020 alusta. Taloussäännössä on täsmennetty väärinkäytöksistä tehtävistä ilmoituksista noudatettavaa menettelyä.

2. Poliisihallituksen talousarvion toteumalaskelma

Poliisihallituksen talousarvion toteumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaoittelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2019	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11. Verot ja veronluonteiset tulot	1 291 438,95	1 271 165	1 271 164,68	0,00	100
11.04.01. Arvonlisävero	1 291 438,95	1 271 165	1 271 164,68	0,00	100
12. Sekalaiset tulot	5 116 713,23	3 290 106	2 338 601,46	-951 505,00	71
12.26.99. Sisäministeriön hallinnonalan muut tulot	941 648,82	1 564 289	612 784,44	-951 505,00	39
12.26.99.1. Takavarikoitujen esineiden myyntitulot	137 550,78	50 000	96 655,27	46 655,27	193
12.26.99.3. Muut tulot	7 737,68	14 289	14 289,44	0,00	100
12.26.99.4. Raja- ja merivartiostasto Frontexin poliisille maksamat tulot	796 360,36	1 500 000	501 839,73	-998 160,27	33
12.33.99. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan muut tulot		10 300	10 300,00	0,00	100
12.39.01. Sakkotulot ja tulot hallinnollisista maksuseuraamuksista	30 144,83	25 177	25 176,91	0,00	100
12.39.04. Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	4 000 000,00	1 500 000	1 500 000,00	0,00	100
12.39.10. Muut sekalaiset tulot	144 919,58	190 340	190 340,11	0,00	100
Tuloarvotilit yhteensä	6 408 152,18	4 561 271	3 609 766,14	-951 505,00	79

Päätöksen, momentin ja tilijaoituksen numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös2018	Talousarvio2019(TA + LTA:t)	Talousarvion 2019 määrärahojen		VertailuTalousarvio -Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			käyttö vuonna 2019	siirto seuraavalle vuodelle		Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2019	Käyttö vuonna 2019 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
23. Valtioneuvoston kanslia	82 583,16	82 590	82 589,52	0,00	82 589,52	0,00	82 589,52	82 589,52	0,00	
23.01.03. Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamenot (siirtomääräraha 2 v)	82 583,16	82 590	82 589,52	0,00	82 589,52		82 589,52	82 589,52		
23.01.03.1. Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkauskomenot	82 583,16	82 590	82 589,52	0,00	82 589,52		82 589,52	82 589,52		
24. Ulkoministeriön hallinnonala	19 055,00	10 042	9 841,85		9 841,85	200,37	0,00	0,00	0,00	
24.01.29. Ulkoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	78,30	42	42,22		42,22	0,00				
24.01.29.1. Ulkoasiainhallinnon arvonlisäveromenot	78,30	42	42,22		42,22	0,00				
24.10.21. Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan (Kiinteä määräraha)	18 976,70	10 000	9 799,63		9 799,63	200,37				
24.10.21.01. Siviilikriisinhallinta (EK)	18 976,70	10 000	9 799,63		9 799,63	200,37				
26. Sisäministeriön hallinnonala	791 962 445,88	825 287 076	765 275 964,93	60 011 111,11	825 287 076,04	0,00	49 930 678,18	829 165 678,18	767 379 434,51	60 286 243,67
26.01.20. Tietohallinnon yhteiset menot (siirtomääräraha 2 v)	749 000,00									
26.01.29. Sisäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	43 645 845,88	46 052 076	46 052 076,04		46 052 076,04	0,00				
26.01.50. Eräät avustukset (siirtomääräraha 2 v)	10 000,00	20 000	13 700,00	6 300,00	20 000,00		3 415,00	23 415,00	17 115,00	6 300,00
26.01.50.3. Todistajansuojeluohjelma (EK)	10 000,00	20 000	13 700,00	6 300,00	20 000,00		3 415,00	23 415,00	17 115,00	6 300,00
26.10.01. Poliisitoimen toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	737 366 000,00	759 188 000	717 667 350,58	41 520 649,42	759 188 000,00		44 074 234,88	803 262 234,88	761 741 585,46	41 520 649,42
26.10.01.1. Toimintamenot (KPY)	709 677 229,29	729 890 000	690 020 132,34	41 520 649,42	731 540 781,76		44 051 975,40	773 941 975,40	734 072 107,74	39 869 867,66
26.10.01.2. Hankerahoitus (KPY)	18 536 100,51	18 000 000	17 449 088,84	0,00	17 449 088,84			18 000 000,00	17 449 088,84	550 911,16
26.10.01.3. Poliisi amk harjoittelu (KPY)	9 122 670,20	11 298 000	10 198 129,40	0,00	10 198 129,40			11 298 000,00	10 198 129,40	1 099 870,60
26.10.01.4. Sisäministeriön menot (KPY)	30 000,00						22 259,48	22 259,48	22 259,48	0,00
26.10.20. Maasta poistamis- ja noutokuljetuksista aiheutuvat menot (siirtomääräraha 2 v)	9 168 000,00	9 168 000	1 112 094,49	8 055 905,51	9 168 000,00		3 000 194,58	12 168 194,58	4 112 289,07	8 055 905,51
26.10.21. KEJO-hankkeen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)	1 000 000,00	10 830 000	401 743,82	10 428 256,18	10 830 000,00		2 852 833,72	13 682 833,72	1 479 444,98	10 703 388,74
26.30.01. Pelastustoimen toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	23 600,00	29 000	29 000,00	0,00	29 000,00			29 000,00	29 000,00	0,00
26.30.01.1. Koulutuksen varsinaiset toimintamenot (KPY)	23 600,00	29 000	29 000,00	0,00	29 000,00			29 000,00	29 000,00	0,00

Päälukon, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös2018	Talousarvio2019(TA + LTA:t)	Talousarvion 2019 määrärahojen		Tilinpäätös2019	VertailuTalousarvio -Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2019	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	käyttö vuonna 2019	siirto seuraavalle vuodelle	
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	439 155,00	504 924	504 923,53	0,00	504 923,53	0,00	929 000,00	1 420 955,00	981 302,65	439 652,35
28.01.29. Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)		12 969	12 968,53		12 968,53	0,00				
28.60.12. Osaamisen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)	439 155,00	491 955	491 955,00	0,00	491 955,00			491 955,00	491 955,00	0,00
28.70.22. Hallinnon palveluiden digitalisoinnin tuki (siirtomääräraha 3 v)							929 000,00	929 000,00	489 347,65	439 652,35
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	954 439,44	937 460	937 460,06	0,00	937 460,06	0,00	0,00	937 460,06	937 460,06	0,00
32.30.51. Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (siirtomääräraha 2 v)	954 439,44	937 460	937 460,06	0,00	937 460,06			937 460,06	937 460,06	0,00
32.30.51.07. Palkkatuettu työ, valtionhallinto (KPY)	954 439,44	937 460	937 460,06	0,00	937 460,06			937 460,06	937 460,06	0,00
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	6 638 130,57	6 738 148	6 638 764,18		6 638 764,18	99 383,48	0,00	0,00	0,00	0,00
33.01.29. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	601 052,88	572 652	572 651,78		572 651,78	0,00				
33.02.20. Oikeuslääketieteellisen kuolemansyyn selvittämisen menot (arviomääräraha)	5 730 771,37	5 845 000	5 745 616,52		5 745 616,52	99 383,48				
33.02.20.01. Kuolemansyyn selvittämisen menot (KPY)	4 661 703,27		0,00		0,00	0,00				
33.02.20.02. Poliisien tilaamat kuljetukset (KPY)	1 069 068,10	4 795 000	4 794 030,59		4 794 030,59	969,41				
33.02.20.03. Poliisin määräämien oikeuslääketieteellisten tutkimusten menot (KPY)		1 050 000	951 585,93		951 585,93	98 414,07				
33.20.50. Valtionosuus työttömyysetuuksien ansioturvasta ja vuorottelukorvauksesta (arviomääräraha)	133 903,35	171 930	171 929,72		171 929,72	0,00				
33.20.50.01. Palkkatuettu työ, valtionhallinto	133 903,35	171 930	171 929,72		171 929,72	0,00				
33.20.51. Valtionosuus peruspäivärahasta (arviomääräraha)	39 041,71									
33.20.51.01. Palkkatuettu työ, valtionhallinto	39 041,71									
33.20.52. Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (nettob) (arviomääräraha)	133 361,26	148 566	148 566,16		148 566,16	0,00				
33.20.52.01. Palkkatuettu työ, valtionhallinto	133 361,26	148 566	148 566,16		148 566,16	0,00				
Määrärahatilit yhteensä	800 095 809,05	833 560 239	773 449 544,07	60 011 111,11	833 460 655,18	99 583,85	50 859 678,18	831 606 682,76	769 380 786,74	60 725 896,02

3. Poliisihallituksen talousarvion toteumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Poliisihallituksen talousarvion toteumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Valtuudet ja niiden käyttö (1 000 €) ¹⁾								Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1 000 €)					
Momentti (numero ja nimi), johon valtuus liittyy ²⁾	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö ³⁾	Vuoden 2019 valtuudet						Talousarvio- menot 2019	Määräraha- tarve 2020	Määräraha- tarve 2021	Määräraha- tarve 2022	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
		Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Uusittu v. 2020 TA:ssa						
26.10.21 KEJO-hankkeen yhteiset toimintamenot	20 056	0	3 236	3 236	624	2 612	0	624	4 900	180			5 080
Aikaisempien vuosien valtuudet	20 056								1 600				
Vuonna 2019 käytettävissä olleet valtuudet		0	3 236		624			624	3 300	180			3 480
Päälukat yhteensä	20 056	0	3 236	3 236	624	2 612	0	624	4 900	180			5 080
Aikaisempien vuosien valtuudet	20 056							0	1 600	0			
Vuonna 2019 käytettävissä olleet valtuudet		0	3 236	0	624	0		624	3 300	180			3 480

4. Poliisihallituksen tuotto- ja kululaskelma

Poliisihallituksen tuotto- ja kululaskelma

	1.1.2019 - 31.12.2019		1.1.2018 - 31.12.2018	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	70 224 183,22		60 145 712,78	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	1 541 293,05		1 497 959,91	
Muut toiminnan tuotot	<u>10 271 272,54</u>	82 036 748,81	<u>8 737 593,25</u>	70 381 265,94
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	37 284 243,02		33 014 464,07	
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	9 970,29		63 309,76	
Henkilöstökulut	596 077 676,80		554 081 114,57	
Vuokrat	72 119 393,77		69 633 407,71	
Palvelujen ostot	124 920 288,07		119 700 428,46	
Muut kulut	19 295 927,05		19 837 739,68	
Valmistus omaan käyttöön (-)	-12 963 297,29		-21 303 178,60	
Poistot	26 924 107,51		20 048 335,56	
Sisäiset kulut	<u>739 822,69</u>	<u>-864 408 131,91</u>	<u>629 163,20</u>	<u>-795 704 784,41</u>
JÄÄMÄ I		-782 371 383,10		-725 323 518,47
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	4 616,67		6 612,84	
Rahoituskulut	<u>-18 104,71</u>	-13 488,04	<u>-12 791,03</u>	-6 178,19
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	175 260,55		273 726,66	
Satunnaiset kulut	<u>-222 404,82</u>	<u>-47 144,27</u>	<u>-146 779,11</u>	<u>126 947,55</u>
JÄÄMÄ II		-782 432 015,41		-725 202 749,11
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Kulut				
Siirtotalouden kulut kotitalouksille	<u>-21 794,23</u>	<u>-21 794,23</u>	<u>-13 220,00</u>	<u>-13 220,00</u>
JÄÄMÄ III		-782 453 809,64		-725 215 969,11
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Muut pakolliset maksut	25 176,91		30 144,83	
Perityt arvonlisäverot	1 271 164,68		1 291 438,95	
Suoritetut arvonlisäverot	<u>-46 637 860,94</u>	<u>-45 341 519,35</u>	<u>-44 247 125,65</u>	<u>-42 925 541,87</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-827 795 328,99</u>		<u>-768 141 510,98</u>

5. Poliisihallituksen tase

Poliisihallituksen tase

	31.12.2019		31.12.2018	
VASTAAVAA				
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Aineettomat oikeudet	269 392,80		482 564,56	
Muut pitkävaikutteiset menot	44 769 809,88		58 821 151,45	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>37 100 587,66</u>	82 139 790,34	<u>24 137 290,37</u>	83 441 006,38
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Rakennelmat	72 365,64		64 872,26	
Koneet ja laitteet	38 721 885,08		32 979 914,31	
Kalusteet	95 778,87		87 687,38	
Muut aineelliset hyödykkeet	<u>78 598,34</u>	38 968 627,93	<u>77 117,86</u>	33 209 591,81
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET YHTEENSÄ		121 108 418,27		116 650 598,19
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
VAIHTO-OMAISUUS				
Aineet ja tarvikkeet	125 305,00		143 188,25	
Valmiit tuotteet/Tavarat	<u>121 832,32</u>	247 137,32	<u>113 919,36</u>	257 107,61
PITKÄAIKAISET SAAMISET				
Pitkäaikaiset saamiset	<u>37 140,00</u>	37 140,00	<u>40 819,60</u>	40 819,60
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	1 656 625,22		968 473,04	
Siirtosaamiset	11 327 047,84		4 119 366,53	
Muut lyhytaikaiset saamiset	529 077,46		1 216 316,29	
Ennakkomaksut	<u>219 723,25</u>	13 732 473,77	<u>163 051,96</u>	6 467 207,82
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kassatilit	232 075,89		262 256,09	
Poliisihallituksen tulotilit	848,81		29,44	
Muut rahat ja pankkisaamiset	362 577,37		358 869,47	
Sisäisen rahaliikenteen tilit	<u>57 546,90</u>	<u>653 048,97</u>	<u>138 455,55</u>	<u>759 610,55</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		14 669 800,06		7 524 745,58
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>135 778 218,33</u>		<u>124 175 343,77</u>

6. Liitetiedot

Poliisihallituksen tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

1) Budjetointia koskevat muutokset ja muutosten tärkeimmät vaikutukset talousarvion toteutumalaskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan ja taseeseen ja niiden vertailtavuuteen

Vuonna 2018 poliisilla oli arviomääräraha STM:n momenteille 33.02.20.01 Kuolemansyyn selvittämisen menot ja 33.02.20.02 Poliisin määräämien oikeuslääketieteellisten tutkimusten menot. Vuonna 2019 poliisi sai arviomäärärahan STM:n momenteille 33.02.20.02 Poliisin tilaamat kuljetukset sekä 33.02.20.03 Poliisin määräämien oikeuslääketieteellisten tutkimusten menot.

2) Valuuttakurssi, jota on käytetty muutettaessa ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä muut sitoumukset Suomen rahaksi

Ulkomaanrahamääräiset velat on viety kirjanpitoon tapahtuman syntymispäivän mukaiseen valuuttakurssiin euroiksi muutettuna. Poliisihallitus kuuluu Valtiokonttorin keskitettyjen valuuttatilien käyttäjiin ja järjestelmään kuuluvien valuuttojen maksut maksetaan Valtiokonttorin pankkitileiltä ja näihin valuuttoihin liittyvät kurssierot kirjautuvat Valtiokonttorille. Muiden valuuttojen osalta ulkomaanmääräiset velat eivät ole olennaisia eikä niitä ole muutettu tilinpäätöspäivän mukaiseen kurssiin.

3) Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät sekä erityisesti niissä tapahtuneiden muutosten vaikutukset tilikauden tuotto- ja kulujäämän sekä taseessa ilmoitettavien erien muodostumiseen

Kirjanpitoyksikön tilinpäätös on laadittu noudattaen talousarviolakia ja -asetusta sekä valtiovarainministeriön ja Valtiokonttorin määräyksiä ja ohjeita. Tilinpäätöksessä käytetyt arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät ovat talousarvioasetuksen 66 a §:n mukaisia.

4) Aikaisempiin vuosiin kohdistuvat tuotot ja kulut, talousarviotulot ja -menot sekä virheiden korjaukset

Momentilla 4182601503 Todistajansuojeluohjelma on vuodelle 2019 oikaistu vuonna 2018 momentille 2601503 kirjattu tuotto. Kyseessä on bruttomomentti, joten sille ei voi kirjata tuottoja. Korjaus on tehty vuoden 2019 kirjanpitoon.

Valtion virka- ja työehtosopimuksessa sopimuskaudelle 2018-2020 (9.3.2018) on sopimuksen 6 §:ssä kirjattu, että virkamiehelle ja työntekijälle, jonka palvelussuhde on alkanut viimeistään 3.9.2018 ja palvelussuhde on keskeytymättä jatkunut 18.11.2018 saakka, maksetaan tammikuun 2019 palkanmaksun yhteydessä erillinen kertaerä. Kertaerä on suuruudeltaan 9,2 %:a yleisen virka- ja työehtosopimuksen 7 §:n mukaisesta kuukausipalkkauksesta. Kertaerää ei ole jaksotettu tilikaudelle 2018, vaan se kirjataan kokonaisuudessaan tilikauden 2019 menoksi.

5) Selvitys edellistä vuotta koskevista tiedoista, jos ne eivät ole vertailukelpoisia tilinpäätösvuoden tietojen kanssa

Vuonna 2019 Helsingin poliisilaitoksen yhteistoiminnan kustannusten korvaukset valtion virastoilta ja laitoksilta pienenivät 435 223 eurolla edelliseen vuoteen verrattuna, koska poliisilaitos ei saanut enää tuottoa eduskunnan täysistuntojen ja puhemiehen erityisturvaamistehtävistä.

Vuonna 2019 Helsingin poliisilaitoksen kulut kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna huomattavasti. Ostot tilikauden aikana suurenivat 1 470 000 eurolla, henkilöstökulut 4 032 000 eurolla, palvelujen ostot 619 000 eurolla ja muut kulut 451 000 eurolla. Kasvu johtui pääasiallisesti Suomen EU-puheenjohtajuuskauden aiheuttamista lisäkustannuksista.

Myös Itä-Uudenmaan poliisilaitokselle aiheutui henkilöstö- ja matkakuluja Suomen EU:n puheenjohtajuuskaudesta.

Sisä-Suomen poliisilaitokselle aiheutui noin 116.000 euroa kustannuksia Super Rally 2019 yleisötapahtumasta.

Oulun poliisilaitos oli sisäilmaongelmien vuoksi väistötiloissa. Muuttokuluista ja kalusteiden hankintakuluista aiheutui 392 600 euron lisäkustannukset.

Kaakkois-Suomen poliisilaitoksella otettiin käyttöön Lappeenrannan peruskorjattu poliisiasema. Uusien tilojen vuokra oli aiempaa suurempi. Kouvolan pääpoliisiasemalla toteutettiin organisaatioturvallisuuteen kuten kiinteistön lukitukseen ja kameravalvontaan liittyviä muutostöitä, joista aiheutui lisäkustannuksia. Imatran poliisiasemalla nostettiin toimitilojen tilatehokkuutta, mikä puolestaan laskee vuokraa sekä sähkö- ja siivouskuluja.

6) Selvitys tilinpäätösvuoden jälkeisistä olennaisimmista tapahtumista siltä osin kuin niitä ei ilmoiteta toimintakertomuksessa

Keskusrikospoliisin Nigerian yhdysmiehen vuoden 2019 kuluista jäi kirjaamatta siirtosaamisiin 14 305 euroa.

Poliisihallituksen tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi		Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2019 määrärahojen		Tilinpäätös 2019	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö vuonna 2019	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2019	Käyttö vuonna 2019 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
26.10.01. Poliisitoimen toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	806 087 805,71	821 734 000	798 981 627,62		840 502 277,04				843 055 862,50	
	Bruttotulot	68 721 805,71	62 546 000	81 314 277,04		81 314 277,04				81 314 277,04	
	Nettomenot	737 366 000,00	759 188 000	717 667 350,58	41 520 649,42	759 188 000,00	0,00	44 074 234,88	803 262 234,88	761 741 585,46	41 520 649,42
26.10.21. KEJO-hankkeen yhteiset toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)	Bruttomenot	1 000 000,00		543 456,95		10 971 713,13				1 622 003,36	
	Bruttotulot	0,00		141 713,13		141 713,13				142 558,38	
	Nettomenot	1 000 000,00	10 830 000	401 743,82	10 428 256,18	10 830 000,00	0,00	2 852 833,72	13 682 833,72	1 479 444,98	10 703 388,74
26.30.01. Pelastustoimen toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	23 600,00		29 000,00		29 000,00				29 000,00	
	Bruttotulot	0,00									
	Nettomenot	23 600,00	29 000	29 000,00		29 000,00	0,00		29 000,00	29 000,00	0,00
33.20.52. Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (nettob) (arviomääräraha)	Bruttomenot	133 361,26		148 566,16		148 566,16					
	Bruttotulot	0,00									
	Nettomenot	133 361,26	148 566	148 566,16		148 566,16	0,00				

Momentille 26.10.21. nettobudjetoidaan hankkeen saama EU:n sisäisen turvallisuuden rahastosta myönnetty tukiosuus.

Poliisihallituksen tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Poliisihallituksella ei ole esitettävää liitteelle 3.

Poliisihallituksen tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Pääluokan ja tilijaottelun numero ja nimi	Peruutettu	
	Tilijaottelu	Yhteensä
26. Sisäministeriön hallinnonala		1 500 000,00
Vuosi 2017		1 500 000,00
26.10.21. KEJO-hankkeen yhteiset toimintamenot (suorittomäärärahat 3 v)	1 500 000,00	
Pääluokat yhteensä		1 500 000,00
Vuosi 2017		1 500 000,00

Poliisihallituksen tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2019	2018
Henkilöstökulut	499 116 491,59	467 556 811,31
Palkat ja palkkiot	489 287 641,51	465 164 834,59
Tulosperusteiset erät		
Lomapalkkavelan muutos	9 828 850,08	2 391 976,72
Henkilösivukulut	96 961 185,21	86 524 303,26
Eläkekulut	85 770 644,58	77 178 794,55
Muut henkilösivukulut	11 190 540,63	9 345 508,71
Yhteensä	596 077 676,80	554 081 114,57
Johdon palkat ja palkkiot, josta	5 370 175,91	5 189 573,47
- tulosperusteiset erät		
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	8 041,06	5 554,51
Johto	4 640,00	4 420,00
Muu henkilöstö	3 401,06	1 134,51

Poliisihallituksen tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kirjanpitoyksikössä yhdenmukaisin periaattein käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen pitoajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintamenosta. Varainhoitovuoden aikana ei ole tehty muutoksia poistosuunnitelmaan.

Suunnitelmanmukaiset poistoajat ovat:

Omaisuusryhmä	Poistomenetelmä	Poistoaika vuotta	Vuotuinen poisto %	Jäännösarvo %
112 Aineettomat oikeudet				
1120 Ostetut valmisohjelmistot ja tietojärjestelmät	Tasapoisto	5	20,0	0
1120 Ostetut valmisohjelmistot ja tietojärjestelmät	Tasapoisto	3	33,3	0
1123 Liittymismaksut	Tasapoisto	10	10,0	0
1129 Muut aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5	20,0	0
114 Muut pitkävaikutteiset menot				
1140 Itse valmistetut ja teetetyt tietojärjestelmät	Tasapoisto	5	20,0	0
1149 Muut pitkävaikutteiset menot	Tasapoisto	3	33,3	0
1149 Muut pitkävaikutteiset menot	Tasapoisto	5	20,0	0
119 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				
1191 Keskeneräiset aineettomat käyttöomaisuushankinnat	Ei poistoja			
122 Rakennukset				
1229 Muut rakennukset	Tasapoisto	20	5,0	0
123 Rakennelmat				
1230 Rakennelmat	Tasapoisto	15	6,7	0
1230 Rakennelmat	Tasapoisto	10	10,0	0
125-126 Koneet ja laitteet				
1250 Autot ja muut maajetävaliineet	Tasapoisto	5	20,0	0
1251 Laivat ja muut vesikuljetusvälineet	Tasapoisto	7	14,3	0
1254 Kevyet työkoneet	Tasapoisto	7	14,3	0
1255 ICT-laitteet	Tasapoisto	3	33,3	0
1255 ICT-laitteet	Tasapoisto	5	20,0	0
1256 Toimistokoneet ja laitteet	Tasapoisto	5	20,0	0
1257 Puhelinkeskukset ja muut viestintälaitteet	Tasapoisto	5	20,0	0
1258 Audiovisuaaliset koneet ja laitteet	Tasapoisto	5	20,0	0
1259 Laboratoriolaitteet ja -kalusteet	Tasapoisto	5	20,0	0
1259 Laboratoriolaitteet ja -kalusteet	Tasapoisto	10	10,0	0
1260 Muut tutkimuslaitteet	Tasapoisto	5	20,0	0
1269 Muut koneet ja laitteet	Tasapoisto	5	20,0	0
127 Kalusteet				
1270 Asuinhuoneisto- ja toimistokalusteet	Tasapoisto	5	20,0	0
1279 Muut kalusteet	Tasapoisto	5	20,0	0
128 Muut aineelliset hyödykkeet				
1280 Taide-esineet	Ei poistoja			
1289 Muut aineelliset hyödykkeet	Tasapoisto	5	20,0	0
129 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				
1299 Muut keskeneräiset aineelliset käyttöomaisuushankinnat	Ei poistoja			

Poliisihallituksen tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

	Aineettomat hyödykkeet			Yhteensä
	112 Aineettomat oikeudet	114 Muut pitkävaikutteiset menot	119 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Hankintameno 1.1.2019	1 107 924,45	71 244 564,13	24 137 290,37	96 489 778,95
Lisäykset	0,00	195 910,16	12 963 297,29	13 159 207,45
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2019	1 107 924,45	71 440 474,29	37 100 587,66	109 648 986,40
Kertyneet poistot 1.1.2019	625 359,89	12 423 412,68	0,00	13 048 772,57
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	213 171,76	14 247 251,73	0,00	14 460 423,49
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2019	838 531,65	26 670 664,41	0,00	27 509 196,06
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	269 392,80	44 769 809,88	37 100 587,66	82 139 790,34

	Aineelliset hyödykkeet				Yhteensä
	123 Rakennelmat	125-126 Koneet ja laitteet	127 Kalusteet	128 Muut aineelliset hyödykkeet	
Hankintameno 1.1.2019	88 372,00	61 711 570,76	138 106,32	125 537,39	62 063 586,47
Lisäykset	15 117,56	18 191 694,04	39 122,16	25 106,08	18 271 039,84
Vähennykset	0,00	681 532,82	0,00	0,00	681 532,82
Hankintameno 31.12.2019	103 489,56	79 221 731,98	177 228,48	150 643,47	79 653 093,49
Kertyneet poistot 1.1.2019	23 499,74	28 731 656,45	50 418,94	48 419,53	28 853 994,66
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	633 213,12	0,00	0,00	633 213,12
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	7 624,18	12 292 269,93	31 030,67	23 625,60	12 354 550,38
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	109 133,64	0,00	0,00	109 133,64
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2019	31 123,92	40 499 846,90	81 449,61	72 045,13	40 684 465,56
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	72 365,64	38 721 885,08	95 778,87	78 598,34	38 968 627,93

Poliisihallituksen tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot	2019	2018	Muutos 2019-2018
Korot euromääräisistä saamisista	4 616,67	6 612,84	-1 996,17
Rahoitustuotot yhteensä	4 616,67	6 612,84	-1 996,17

Rahoituskulut	2019	2018	Muutos 2019-2018
Korot euromääräisistä veloista	18 000,17	12 755,69	5 244,48
Korot valuuttamääräisistä veloista	104,54	35,34	69,20
Rahoituskulut yhteensä	18 104,71	12 791,03	5 313,68
Netto	-13 488,04	-6 178,19	-7 309,85

Poliisihallituksen tilinpäätöksen liite 9: Talousarvionaloudesta annetut lainat

Poliisihallituksella ei ole esitettävää liitteelle 9.

Poliisihallituksen tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Poliisihallituksella ei ole esitettävää liitteelle 10.

Poliisihallituksen tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

Poliisihallituksella ei ole esitettävää liitteelle 11.

Poliisihallituksen tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Poliisihallituksella ei ole esitettävää liitteelle 14.

Poliisihallituksen tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Poliisihallituksella ei ole esitettävää liitteelle 15.

Poliisihallituksen tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Poliisihallituksella ei ole esitettävää liitteelle 16.

Poliisihallituksen tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Poliisihallituksella ei ole esitettävää liitteelle 17.

Poliisihallituksen tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Poliisihallituksella ei ole ilmoitettavaa kohtiin Voimassa olevat takaukset ja niiden käytettävissä oleva enimmäismäärä, Voimassa olevat takuut ja niiden käytettävissä oleva enimmäismäärä, sekä voimassa olevat takaukset ja takuut valuutoittain.

Muut monivuotiset vastuut

Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset						
€	Talousarviomenot 2019	Määrärahatarve 2020	Määrärahatarve 2021	Määrärahatarve 2022	Määrärahatarve myöhemmin	Määrärahatarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	71 937 887,76	68 521 155,03	56 286 987,64	55 592 256,48	236 312 411,85	416 712 811,00
Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset						
€	Talousarviomenot 2019	Määrärahatarve 2020	Määrärahatarve 2021	Määrärahatarve 2022	Määrärahatarve myöhemmin	Määrärahatarve yhteensä
Muut sopimukset ja sitoumukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut sopimukset ja sitoumukset yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut monivuotiset vastuut yhteensä	71 937 887,76	68 521 155,03	56 286 987,64	55 592 256,48	236 312 411,85	416 712 811,00

Poliisihallituksen tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Rahaston nimi	Varat 31.12.2019	Varat 31.12.2018	Käyttötarkoitus
Maija Syrjäsen rahasto	362 577,37	358 869,47	Apurahojen jako henkilökunnalle ennalta estävän toiminnan ja rikostorjunnan kehittämistä edistävään tutkimukseen sekä muuhun poliisilaitoksen toiminnan kehittämiseen.
Perintörahaso Valkeakoski	0,00	7 236,05	Testamentti: Valkeakosken poliisin huumeidenvastainen työ ja työturvallisuuden parantaminen.
Kyllikki Näsäkkälän testamentti	208 314,70	211 950,04	Opiskelijoiden koulutus.
ISP Testamentti lahjoitus	18 577,92	0,00	Lahjoitus Poliisikoiratoimintaan.
PAK Oy Konwell Ab testamentti	15 000,00	0,00	Lahjoitus Poliisikoirien huumausainekoulutukseen.
Yhteensä	604 469,99	578 055,56	

7. Allekirjoitukset

Poliisihallituksen vuoden 2019 tilinpäätös on hyväksytty Helsingissä 26.2.2020

Poliisihallituksen virastojen päälliköt ovat kukin omalta osaltaan hyväksyneet tämän tilinpäätöksen allekirjoittamalla johtamansa viraston toimintakertomuksen.

Poliisiylijohtajan sijainen
poliisijohtaja

Sanna Heikinheimo

Hallintojohtaja

Anne Aaltonen

8. Tilintarkastajan merkintä

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tarkastanut tämän tilinpäätöksen ja tarkastuksesta on annettu tilintarkastuskertomus.

Helsingissä ____ . ____ .2020
